

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Sekce průmyslu

Odbor ekonomických analýz

Leden 2015

Papírenský průmysl 2013

O B S A H.....	STRANA
1. EXECUTIVE SUMMARY.....	3
2. CÍL ANALÝZY.....	4
3. POSTAVENÍ PAPIRENSKÉHO PRŮMYSLU VE ZPRACOVATELSKÉM PRŮMYSLU.....	5
4. POROVNÁNÍ VÝKONNOSTI	21

1. EXECUTIVE SUMMARY

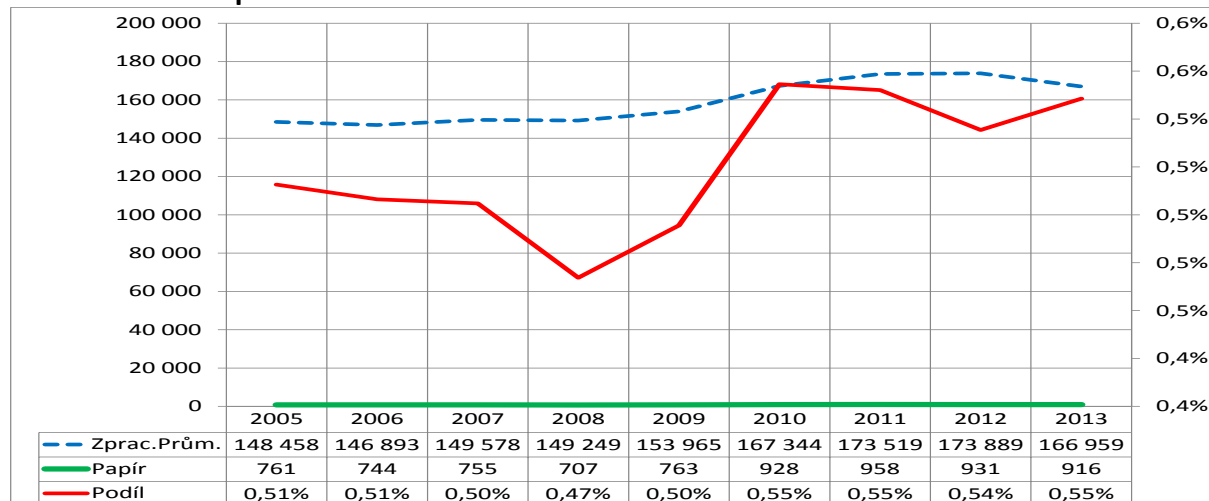
2. CÍL ANALÝZY

Cílem této analýzy je zmapovat vývoj postavení odvětví papírenského průmyslu (CZ-NACE 17) uvnitř zpracovatelského průmyslu české ekonomiky. Analýza je zaměřena na periodu mezi roky 2005 a 2013.

3. POSTAVENÍ PAPIRENSKÉHO PRŮMYSLU VE ZPRACOVATELSKÉM PRŮMYSLU

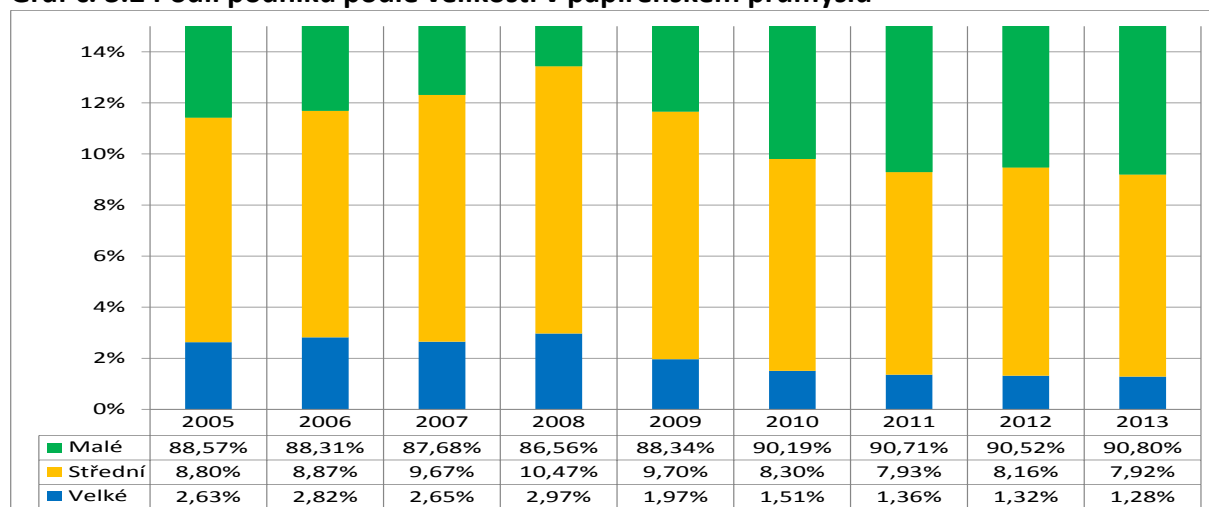
Papírenský průmysl nemá velký počet podniků (Graf č. 3.1). K jejich většímu nárůstu došlo v roce 2010 a jejich podíl na podnicích zpracovatelského průmyslu v roce 2013 činil 0,55 %. V papírenském průmyslu dominují malé podniky, ale v porovnání se zpracovatelským průmyslem je zde větší podíl středních podniků (Graf č. 3.2 a Graf č. 3.3).

Graf č. 3.1 Počet podniků

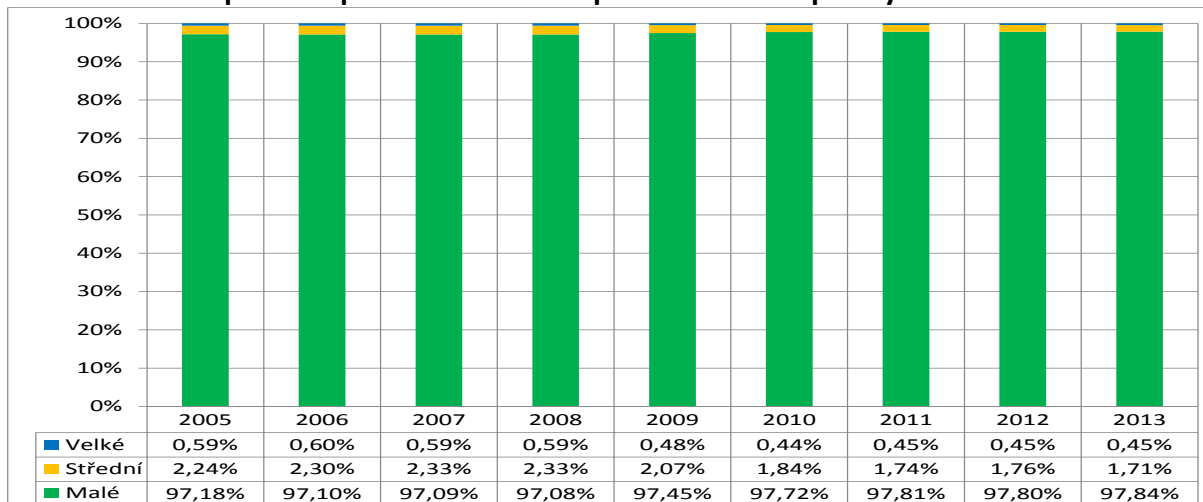
Pramen: propočít MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.2 Podíl podniků podle velikosti v papírenském průmyslu

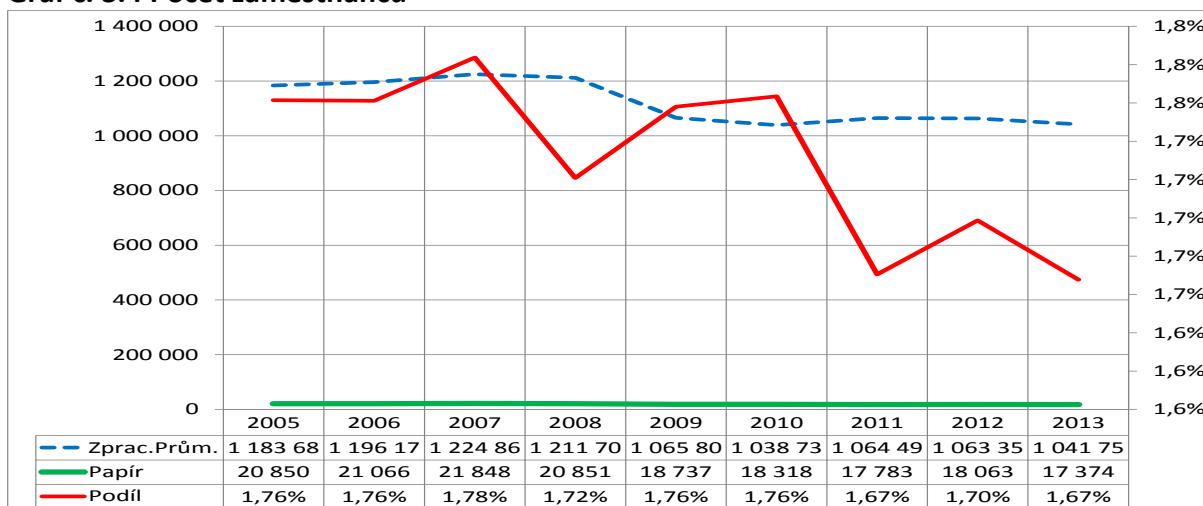

Pramen: propočít MPO z dat ČSÚ

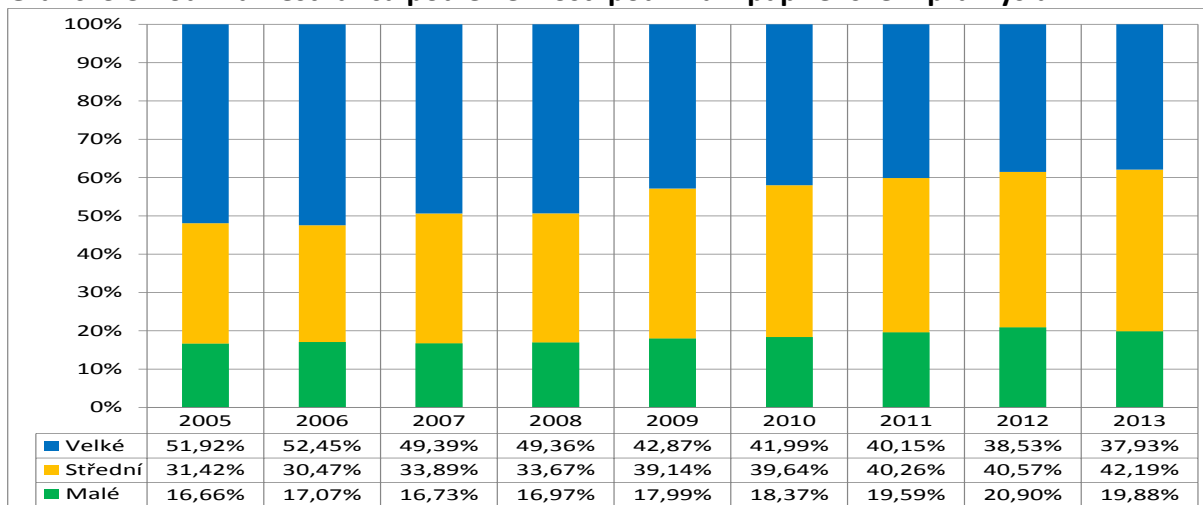
Zaměstnanost (bez živnostníků) se v papírenském průmyslu snižovala ve vlnách a její podíl kolem 1,7 % byl vyšší než v počtu podniků (Graf č. 3.4). V grafech č. 3.5 a 3.6 je rozdělení počtu zaměstnanců podle velikostních skupin podniků (malé 0-49 zam., střední 50-249 zam., velké nad 250 zam.) v papírenském průmyslu a zpracovatelském průmyslu. Ve struktuře zaměstnanosti papírenského průmyslu z hlediska velikosti podniků je zřejmá tendence přechodu z velkých podniků ke středním.

Graf č. 3.3 Podíl podniků podle velikosti ve zpracovatelském průmyslu

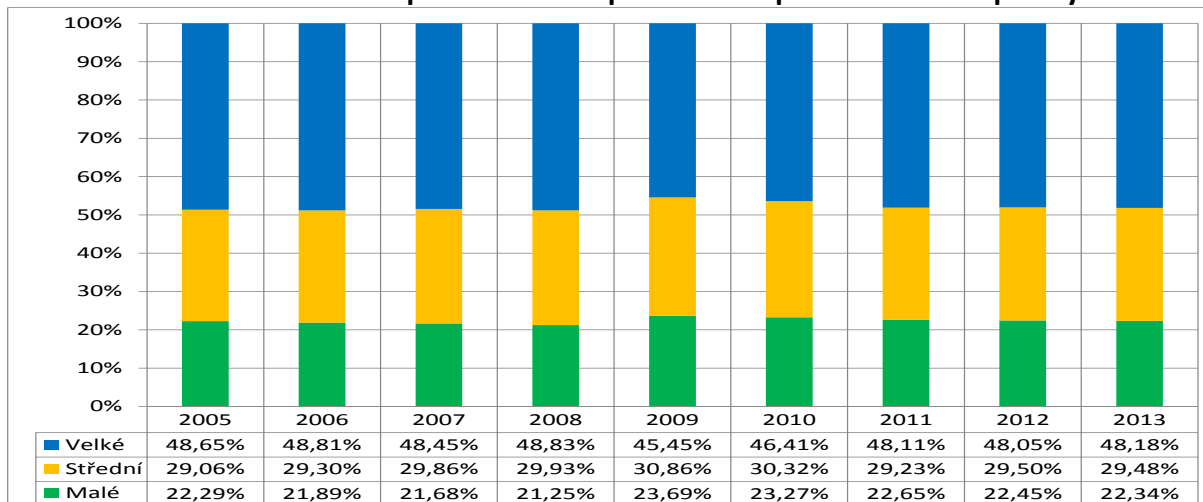
Pramen: propoččet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.4 Počet zaměstnanců

Pramen: propoččet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.5 Podíl zaměstnanců podle velikosti podniků v papírenském průmyslu

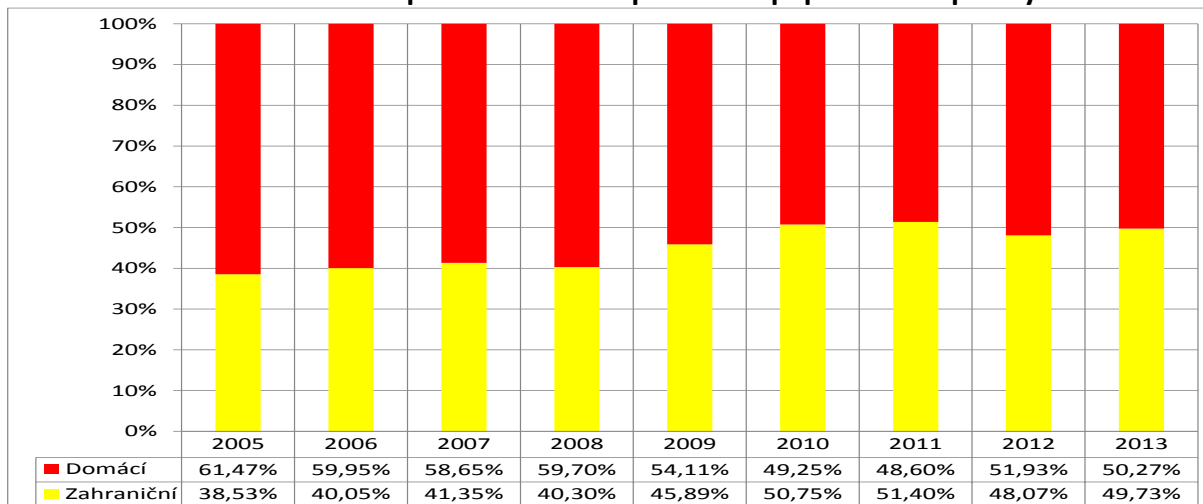
Pramen: propoččet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.6 Podíl zaměstnanců podle velikosti podniků ve zpracovatelském průmyslu

Pramen: propočtení MPO z dat ČSÚ

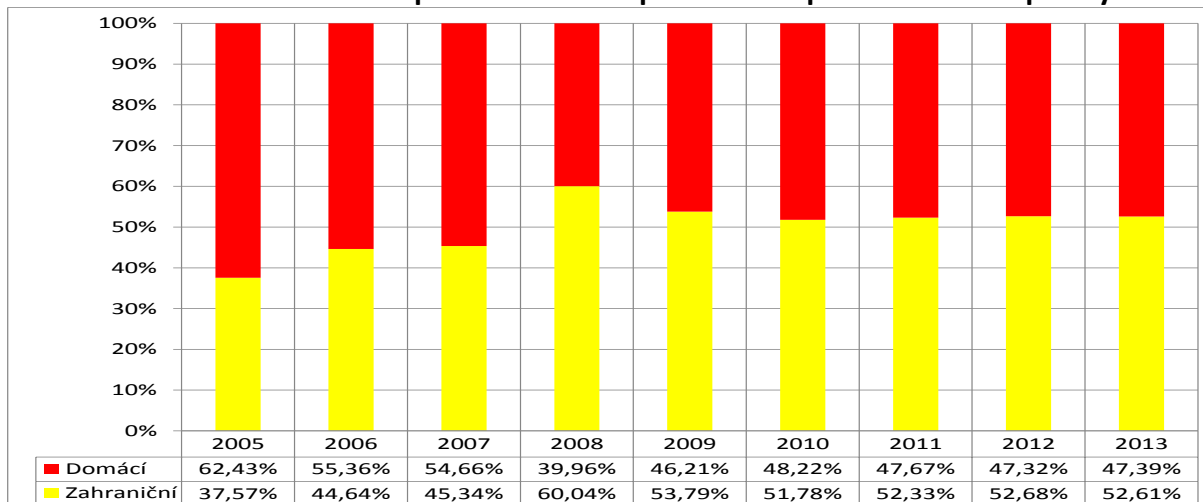
V grafech 3.7 a 3.8 je podíl na počtu zaměstnanců podle vlastnictví podniků, a to opět v papírenském průmyslu a zpracovatelském průmyslu. V papírenském průmyslu zahraniční investoři mají podobný vývoj, jako v celém zpracovatelském průmyslu.

Pro potvrzení výše zmíněného je v grafech č. 3.9 a 3.10 rozložení počtu zaměstnanců v kombinovaném pohledu na vlastnictví a velikosti podniků, a to v papírenském i zpracovatelském průmyslu v roce 2013.

Graf č. 3.7 Podíl zaměstnanců podle vlastnictví podniků v papírenském průmyslu

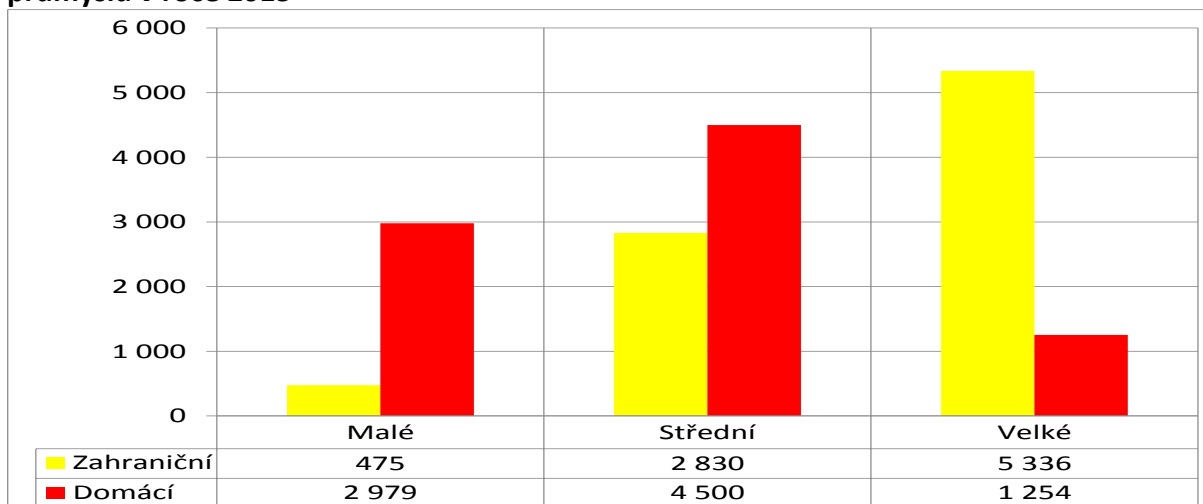
Pramen: propočtení MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.8 Počet zaměstnanců podle vlastnictví podniků ve zpracovatelském průmyslu

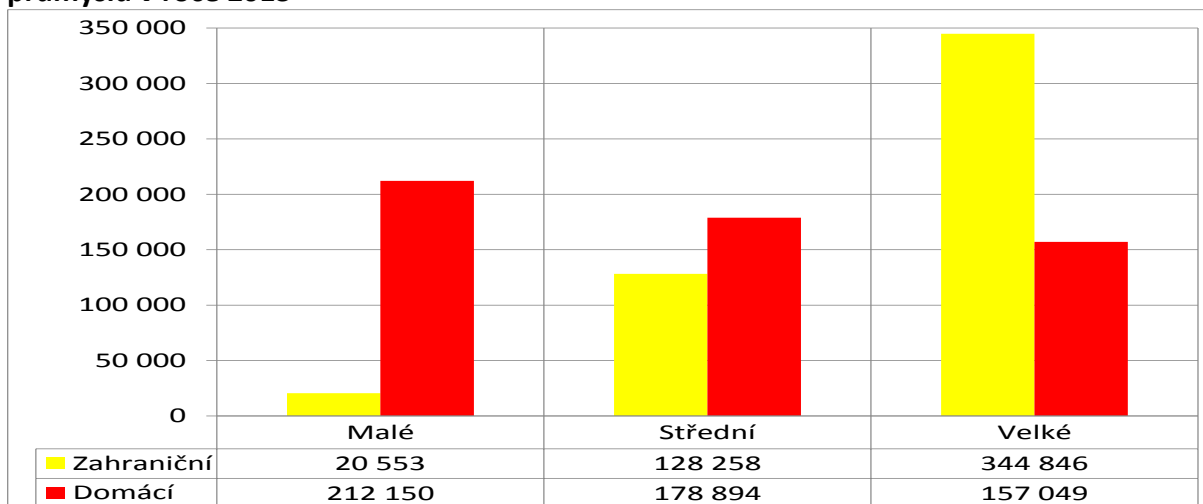
Pramen: propočtení MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.9 Počet zaměstnanců podle vlastnictví a velikosti podniků v papírenském průmyslu v roce 2013

Pramen: propočtení MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.10 Počet zaměstnanců podle vlastnictví a velikosti podniků ve zpracovatelském průmyslu v roce 2013

Pramen: propočtení MPO z dat ČSÚ

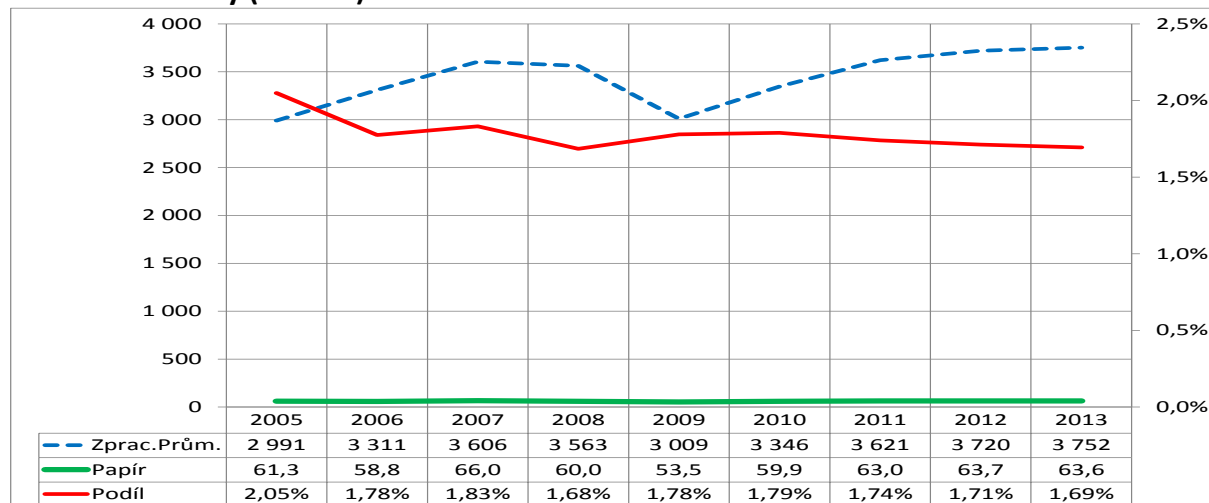

V grafu č. 3.11 jsou tržby (součet tržeb za prodané zboží a tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb) za papírenský průmysl a zpracovatelský průmysl v mld. Kč. Tržby v papírenském průmyslu spíše stagnovaly, jejich podíl na zpracovatelském průmyslu klesal a zároveň je podobný podílu počtu zaměstnanců.

Velikostní rozložení tržeb je v grafech č. 3.12 a 3.14. Situace v podílech na celku je obdobná počtu pracovníků. Rozložení tržeb podle vlastnictví podniků je v grafech č. 3.15 a 3.16.

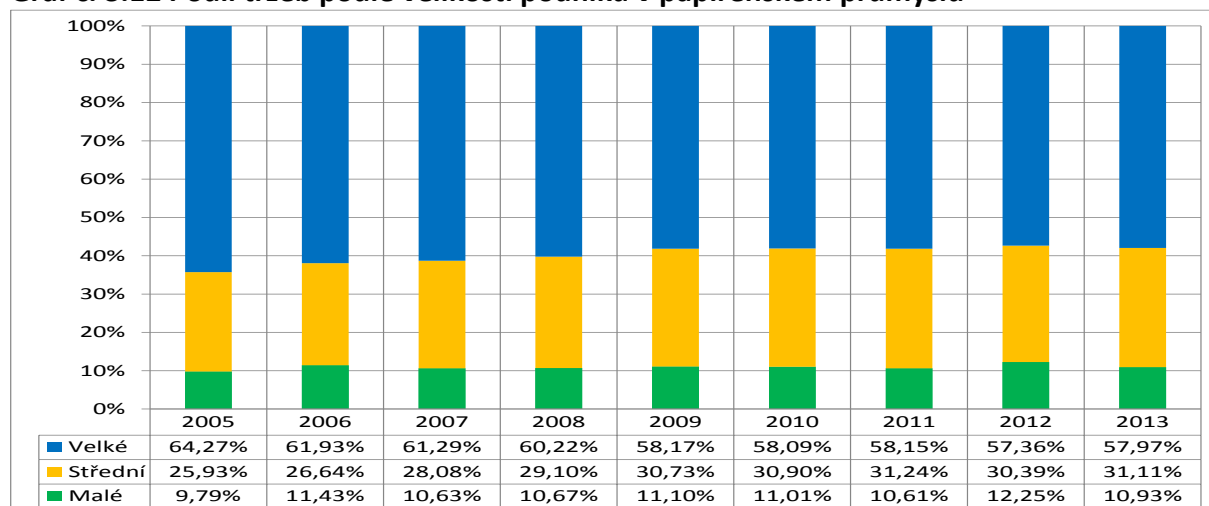
Kombinovaný pohled na tržby je v grafech č. 3.17 a 3.18.

Graf č. 3.11 Tržby (mld. Kč)

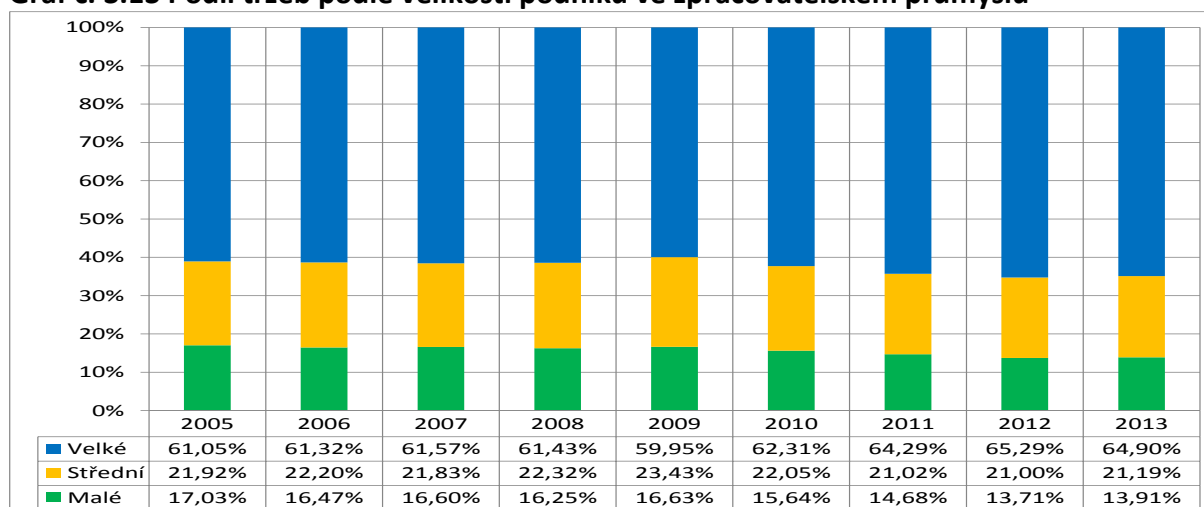

Pramen: propočtení MPO z dat ČSÚ

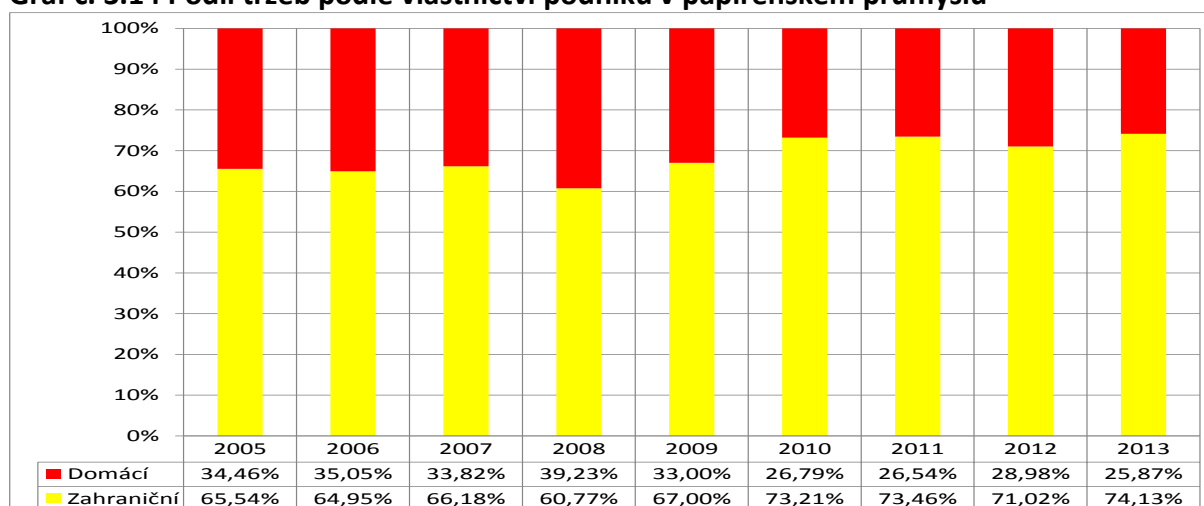
Graf č. 3.12 Podíl tržeb podle velikosti podniků v papírenském průmyslu

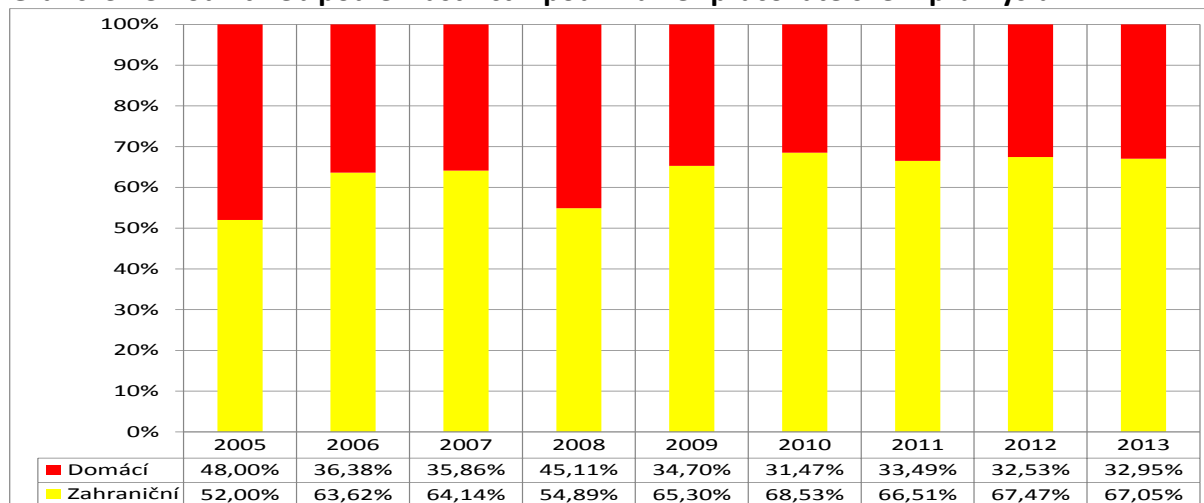
Pramen: propočtení MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.13 Podíl tržeb podle velikosti podniků ve zpracovatelském průmyslu

Pramen: propočít MPO z dat ČSÚ

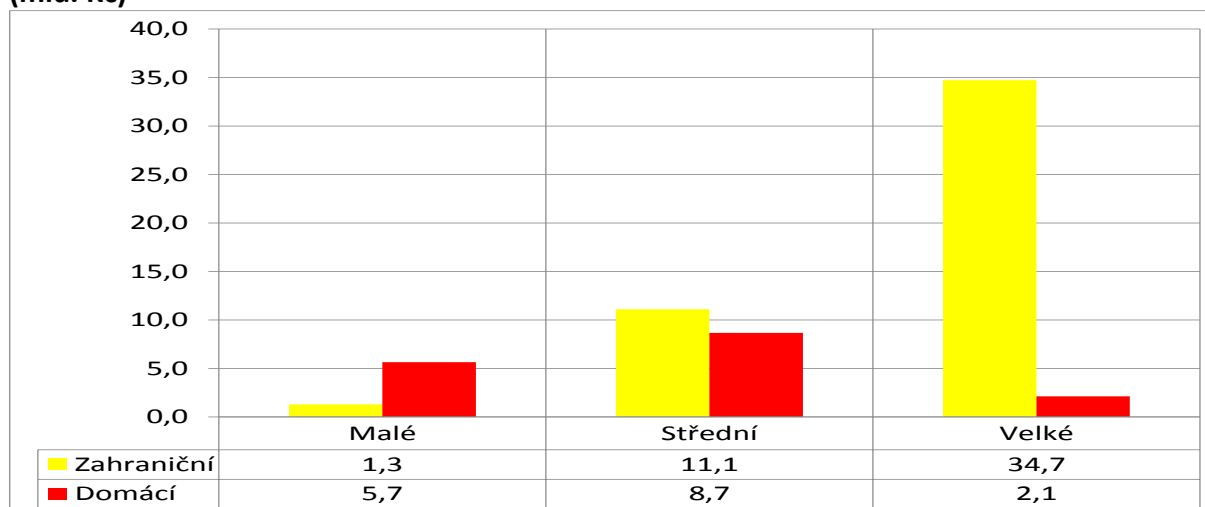
Graf č. 3.14 Podíl tržeb podle vlastnictví podniků v papírenském průmyslu

Pramen: propočít MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.15 Podíl tržeb podle vlastnictví podniků ve zpracovatelském průmyslu

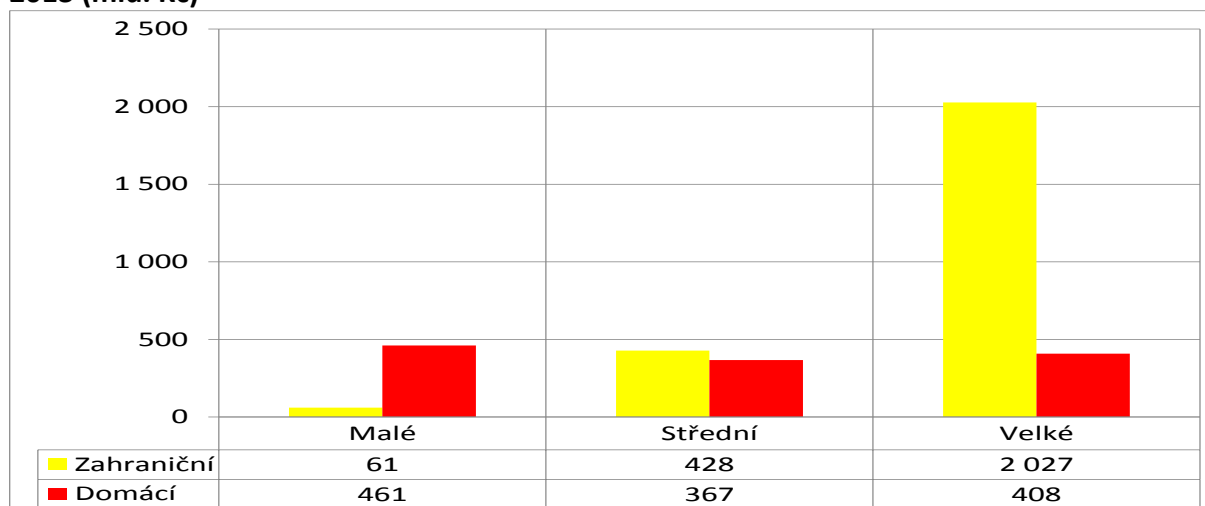
Pramen: propočít MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.16 Tržby podle vlastnictví a velikosti podniků v papírenském průmyslu v roce 2013 (mld. Kč)

Pramen: propočet MPO z dat ČSÚ

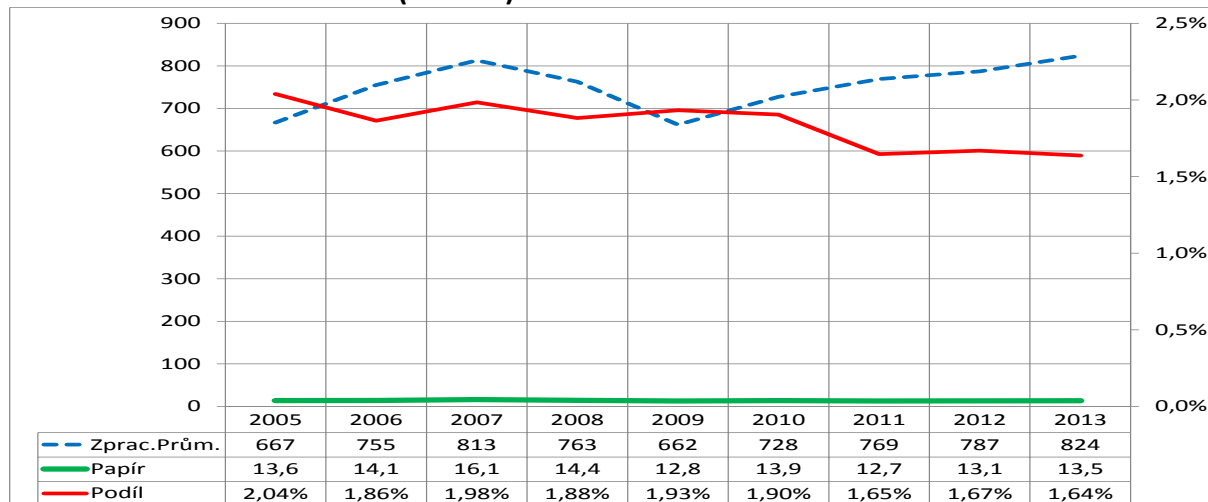
Graf č. 3.17 Tržby podle vlastnictví a velikosti podniků ve zpracovatelském průmyslu v roce 2013 (mld. Kč)

Pramen: propočet MPO z dat ČSÚ

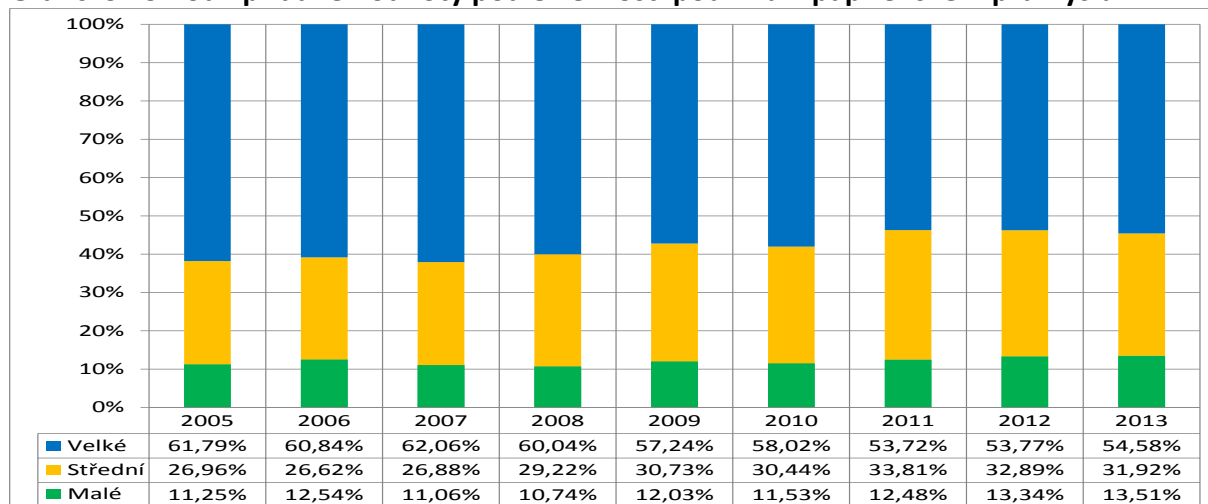
V grafech č. 3.18 až 3.24 je porovnání přidané hodnoty (= to co podniky odvětví přidaly k nakoupenému materiálu, službám atd.) v papírenském a zpracovatelském průmyslu. Výsledek je, logicky, podobný jako v tržbách. Přidaná hodnota v papírenském průmyslu roste pomaleji, než ve zpracovatelském průmyslu, takže jeho podíl mírně klesá. Podíl papírenského průmyslu na zpracovatelském průmyslu je v přidané hodnotě podobný hodnotám v tržbách.

Graf č. 3.18 Přidaná hodnota (mld. Kč)

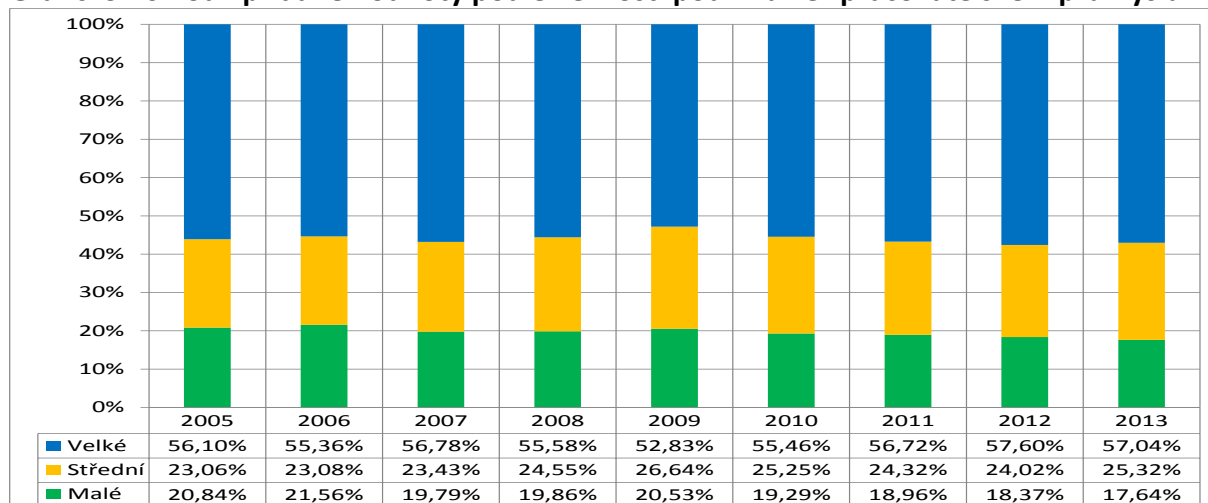
Pramen: propočtení MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.19 Podíl přidané hodnoty podle velikosti podniků v papírenském průmyslu

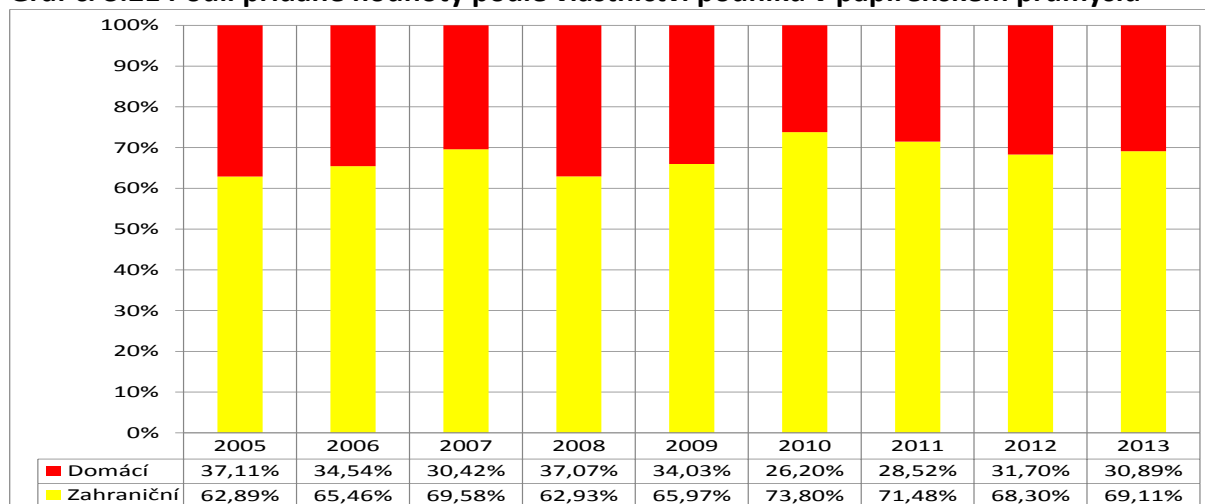

Pramen: propočtení MPO z dat ČSÚ

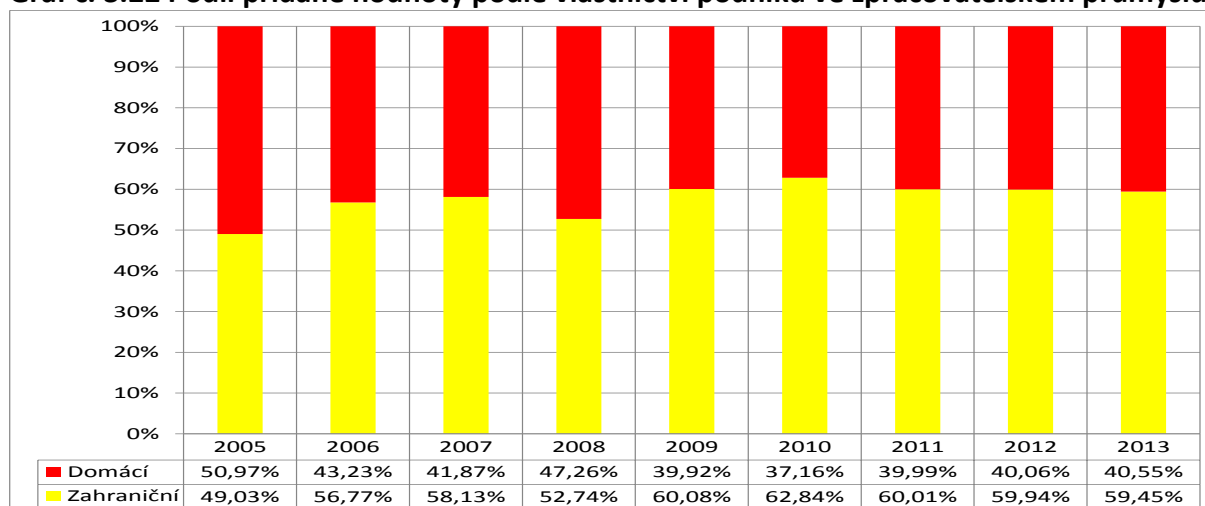
Graf č. 3.20 Podíl přidané hodnoty podle velikosti podniků ve zpracovatelském průmyslu

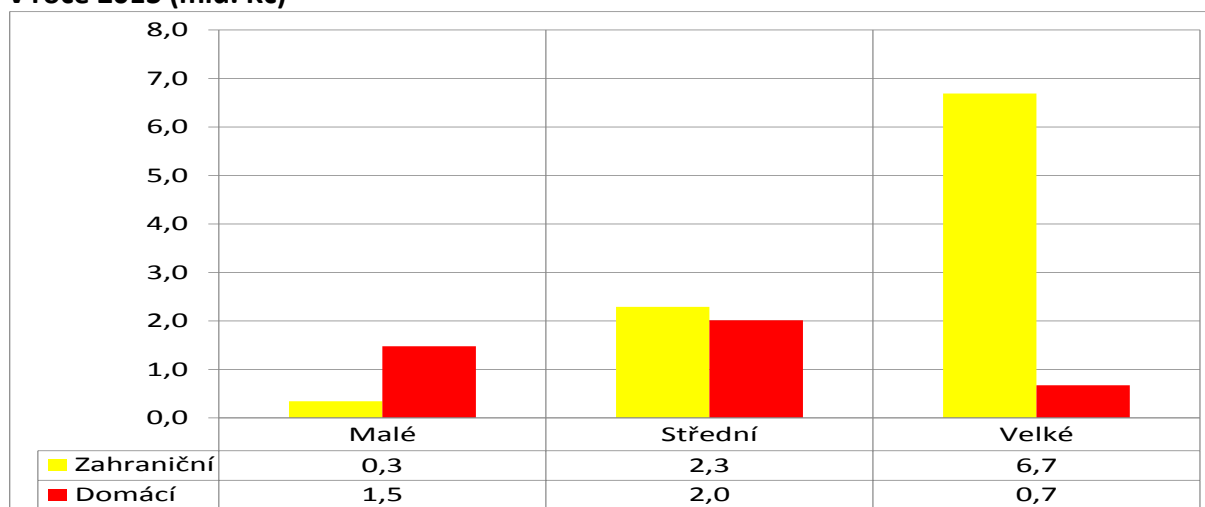
Pramen: propočtení MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.21 Podíl přidané hodnoty podle vlastnictví podniků v papírenském průmyslu

Pramen: propočet MPO z dat ČSÚ

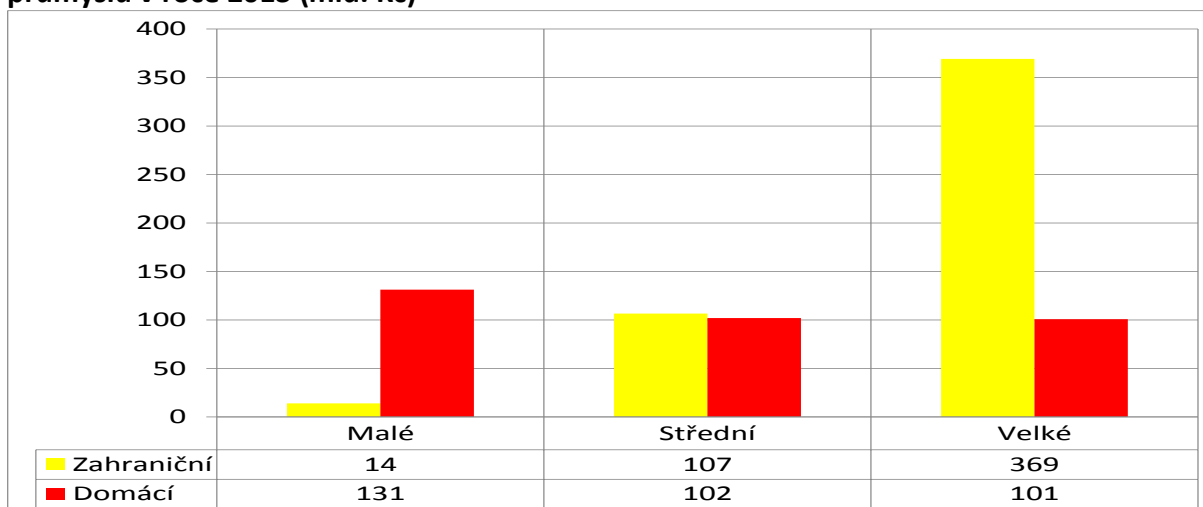
Graf č. 3.22 Podíl přidané hodnoty podle vlastnictví podniků ve zpracovatelském průmyslu

Pramen: propočet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.23 Přidaná hodnota podle vlastnictví a velikosti podniků v papírenském průmyslu v roce 2013 (mld. Kč)

Pramen: propočet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.24 Přidaná hodnota podle vlastnictví a velikosti podniků ve zpracovatelském průmyslu v roce 2013 (mld. Kč)

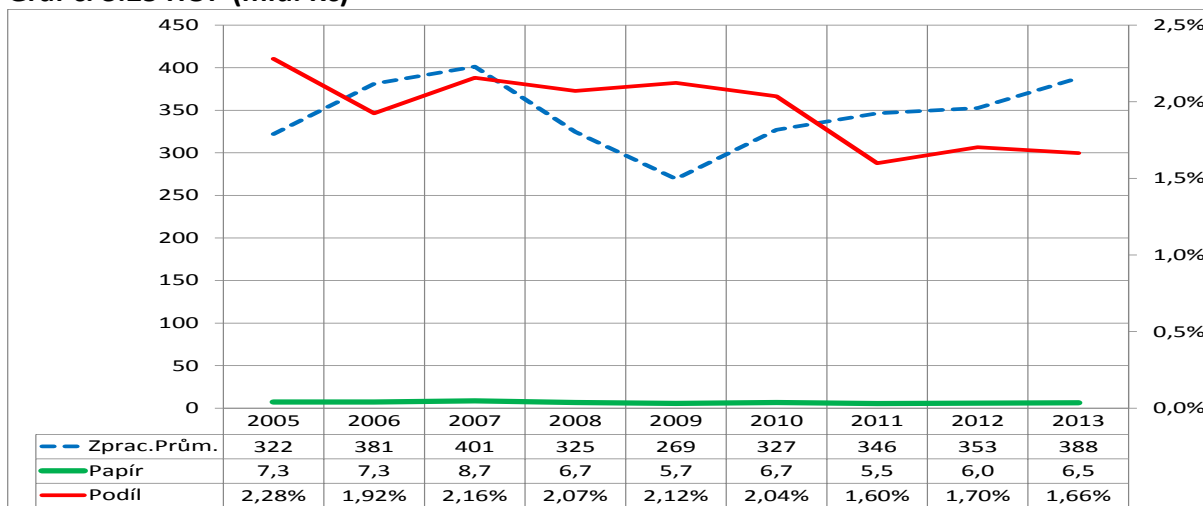

Pramen: propočet MPO z dat ČSÚ

V grafech č. 3.25 až 3.31 je porovnání hrubého operačního přebytku (HOP) v papírenském a zpracovatelském průmyslu. HOP je rozdíl přidané hodnoty (co podnik vytvořil navíc) a osobních nákladů (co ho stáli zaměstnanci). HOP je část přidané hodnoty, která zůstane majiteli na pokrytí odpisů, dalších provozních nákladů, finančních nákladů atd. HOP mínus tyto náklady je hospodářský výsledek před zdaněním. Z tohoto důvodu je nutno, aby HOP byl kladný.

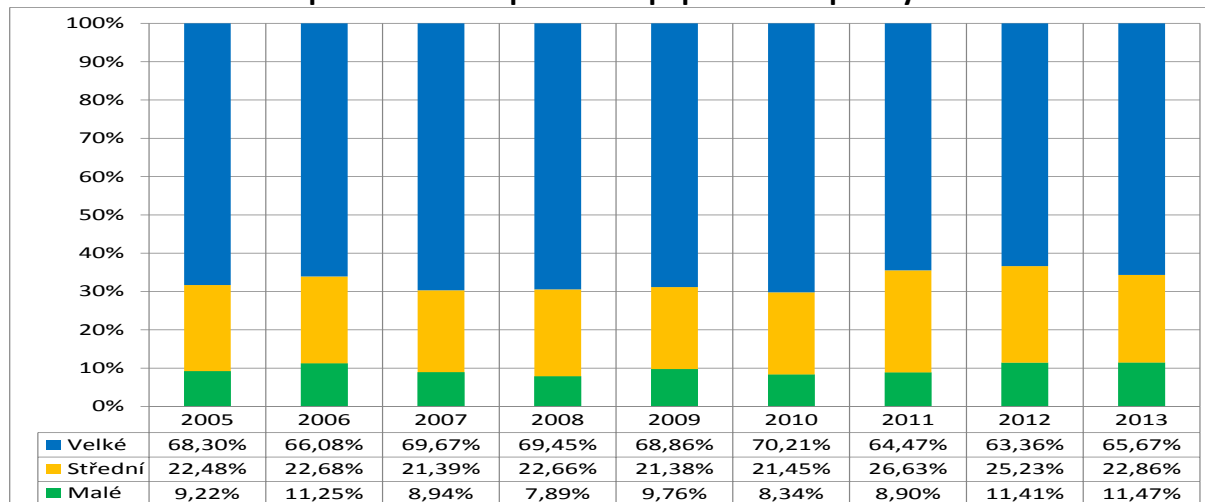
Podíl HOP papírenského průmyslu na zpracovatelském průmyslu je stejný jako u přidané hodnoty. Znamená to, že podíl osobních nákladů na přidané hodnotě u papírenského průmyslu je téměř totožný.

Graf č. 3.25 HOP (mld. Kč)

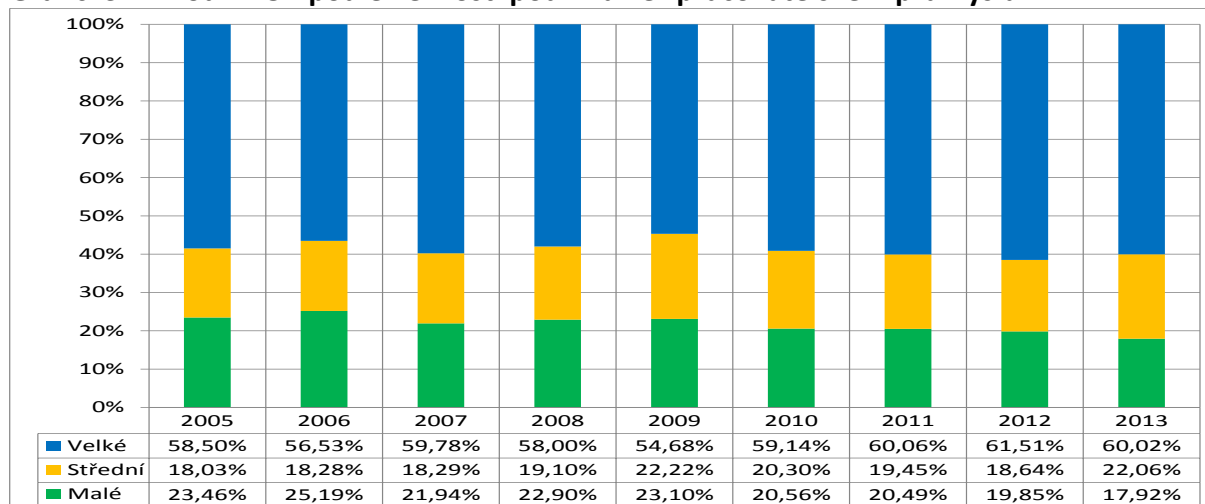
Pramen: propočet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.26 Podíl HOP podle velikosti podniků v papírenském průmyslu

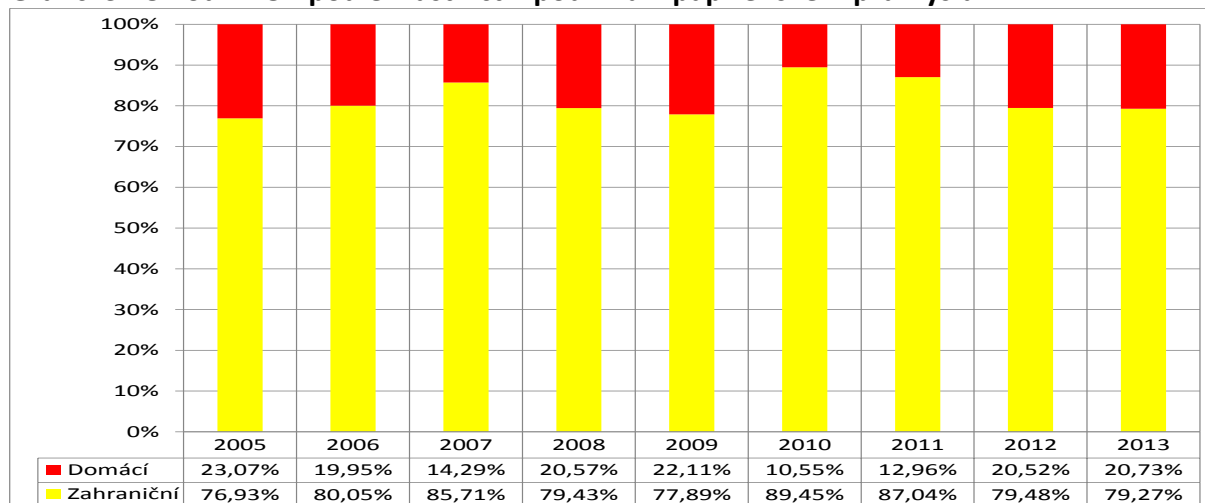
Pramen: počítet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.27 Podíl HOP podle velikosti podniků ve zpracovatelském průmyslu

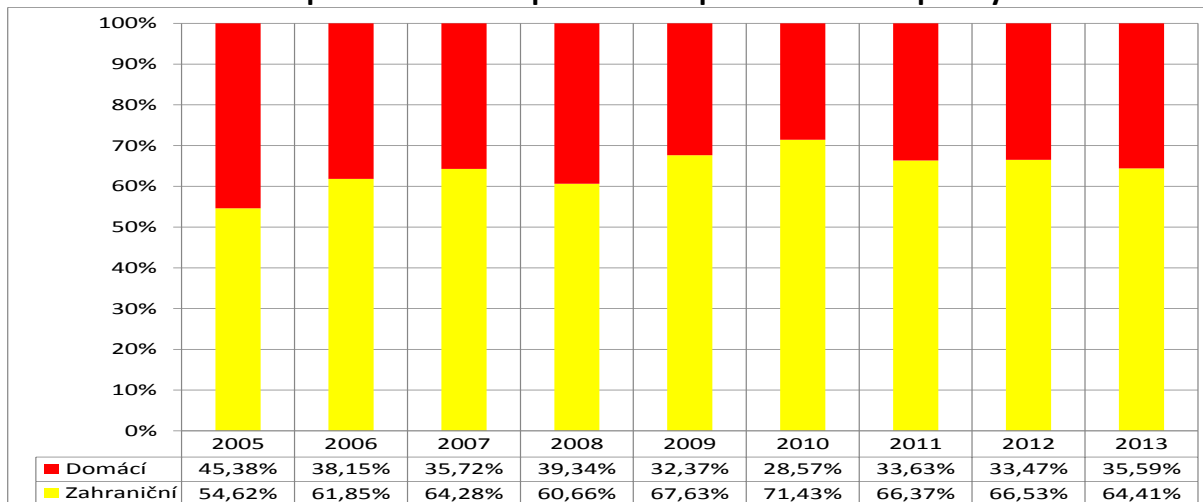
Pramen: počítet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.28 Podíl HOP podle vlastnictví podniků v papírenském průmyslu

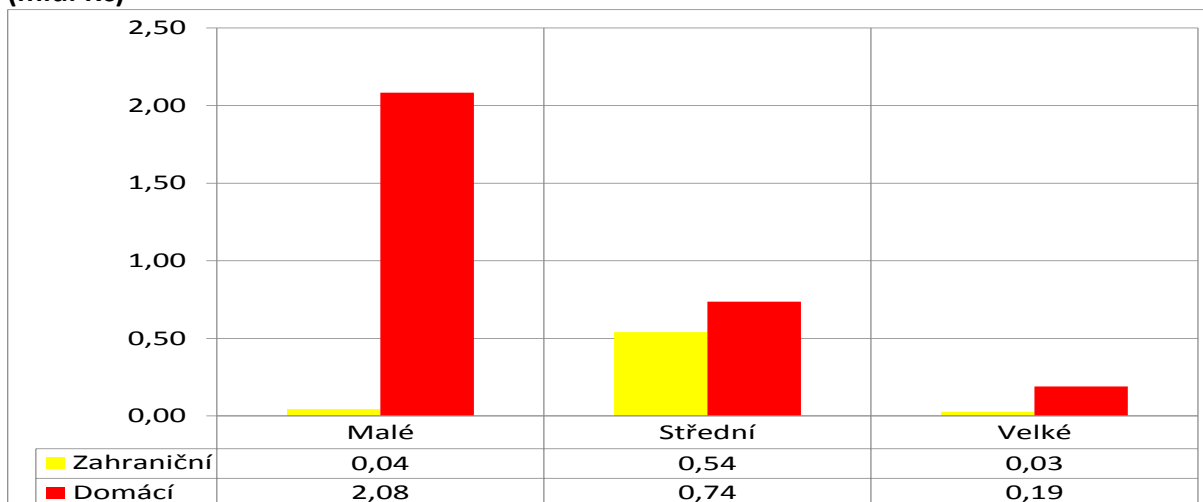
Pramen: počítet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.29 Podíl HOP podle vlastnictví podniků ve zpracovatelském průmyslu

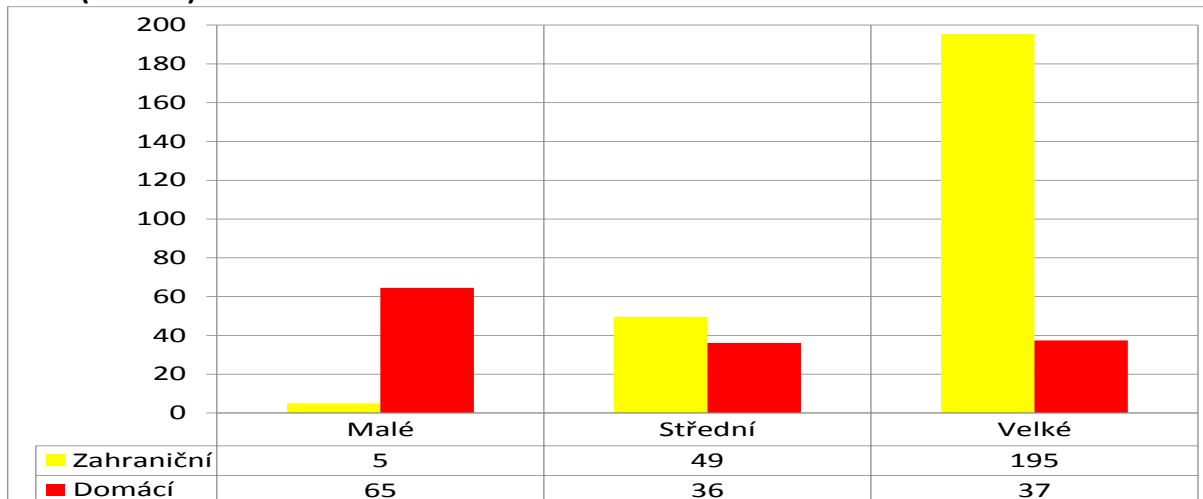
Pramen: propoččet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.30 HOP podle vlastnictví a velikosti podniků v papírenském průmyslu v roce 2013 (mln. Kč)

Pramen: propoččet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.31 HOP podle vlastnictví a velikosti podniků ve zpracovatelském průmyslu v roce 2013 (mln. Kč)

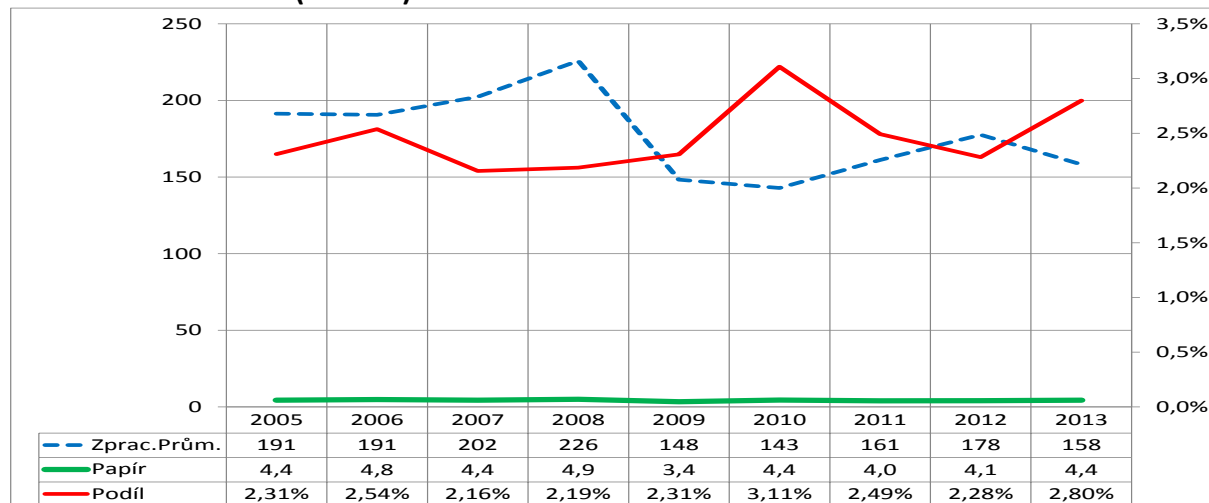

Pramen: propoččet MPO z dat ČSÚ

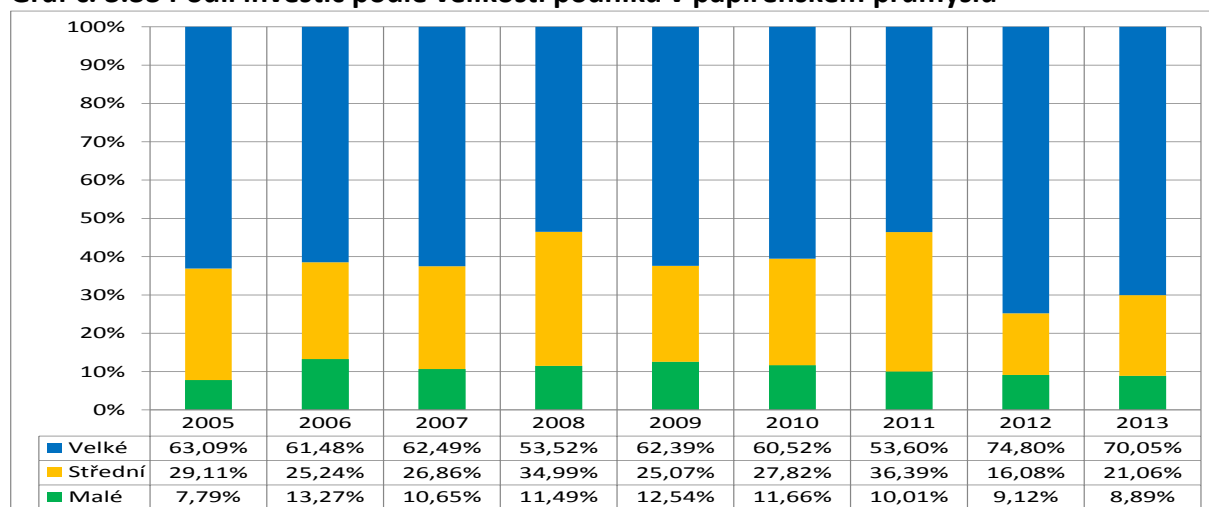
V grafech č. 3.32 až 3.38 je porovnání investic do dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku v papírenském průmyslu a ve zpracovatelském průmyslu. Podíl investic v papírenském průmyslu je vyšší v letech 2009 až 2011, než odpovídá podílu papírenského průmyslu na tržbách. V roce 2012 stoupl podíl velkých podniků na investicích v papírenském průmyslu. V letech 2012 až 2013 byl také relativně vysoký podíl investic uskutečněných podniky pod zahraniční kontrolou. Investovaly velké zahraniční podniky.

Graf č. 3.32 Investice (mld. Kč)

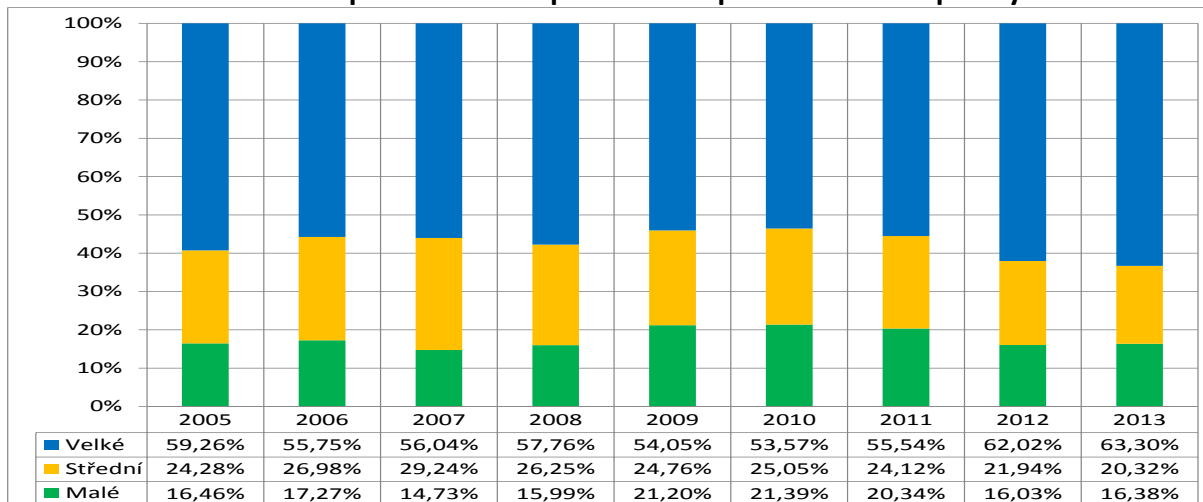

Pramen: propočít MPO z dat ČSÚ

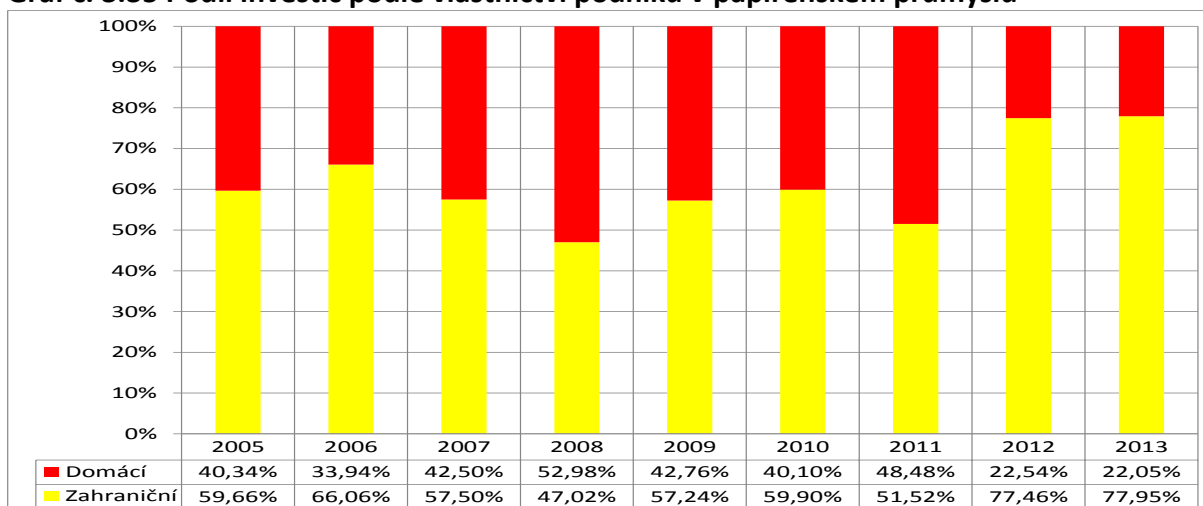
Graf č. 3.33 Podíl investic podle velikosti podniků v papírenském průmyslu

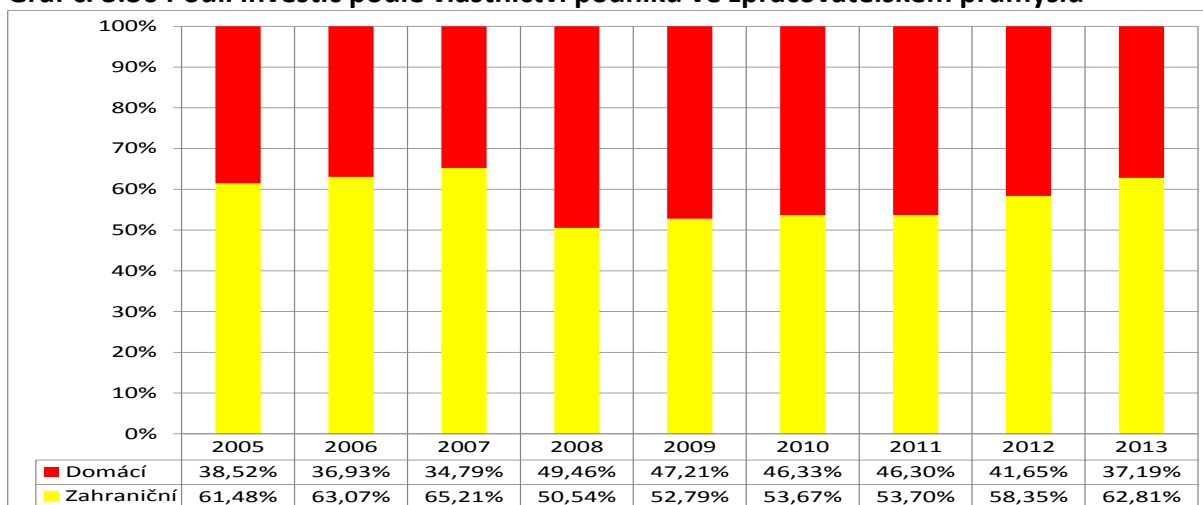
Pramen: propočít MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.34 Podíl investic podle velikosti podniků ve zpracovatelském průmyslu

Pramen: poččet MPO z dat ČSÚ

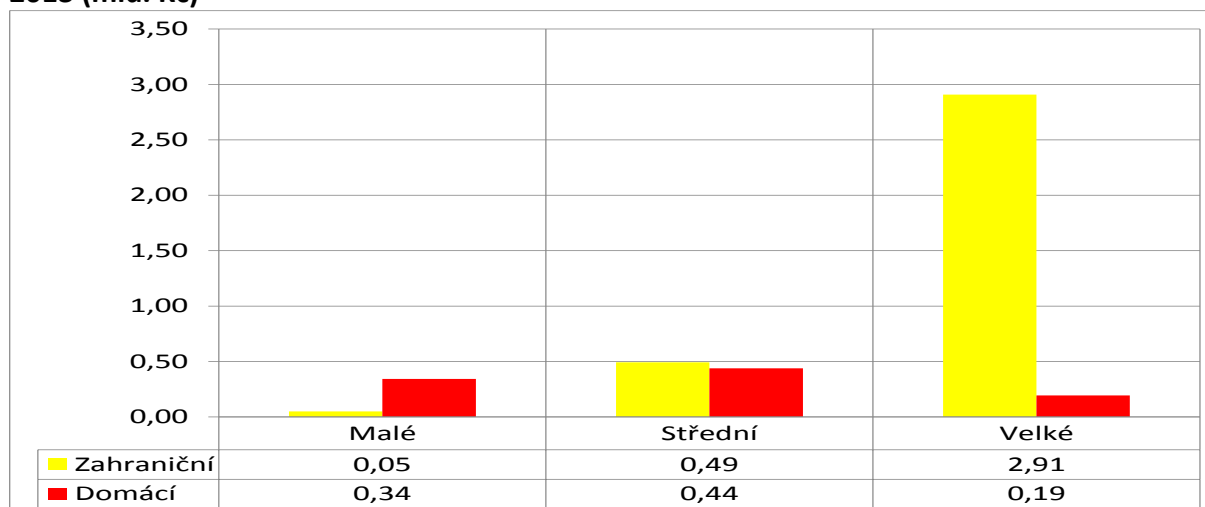
Graf č. 3.35 Podíl investic podle vlastnictví podniků v papírenském průmyslu

Pramen: poččet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.36 Podíl investic podle vlastnictví podniků ve zpracovatelském průmyslu

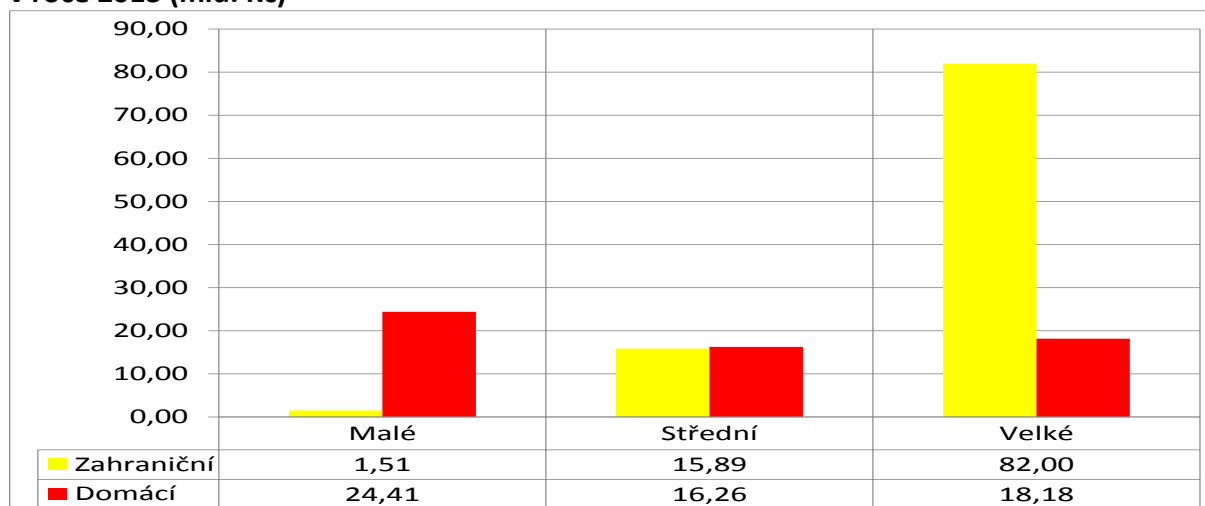
Pramen: poččet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.37 Investice podle vlastnictví a velikosti podniků v papírenském průmyslu v roce 2013 (mld. Kč)

Pramen: propočet MPO z dat ČSÚ

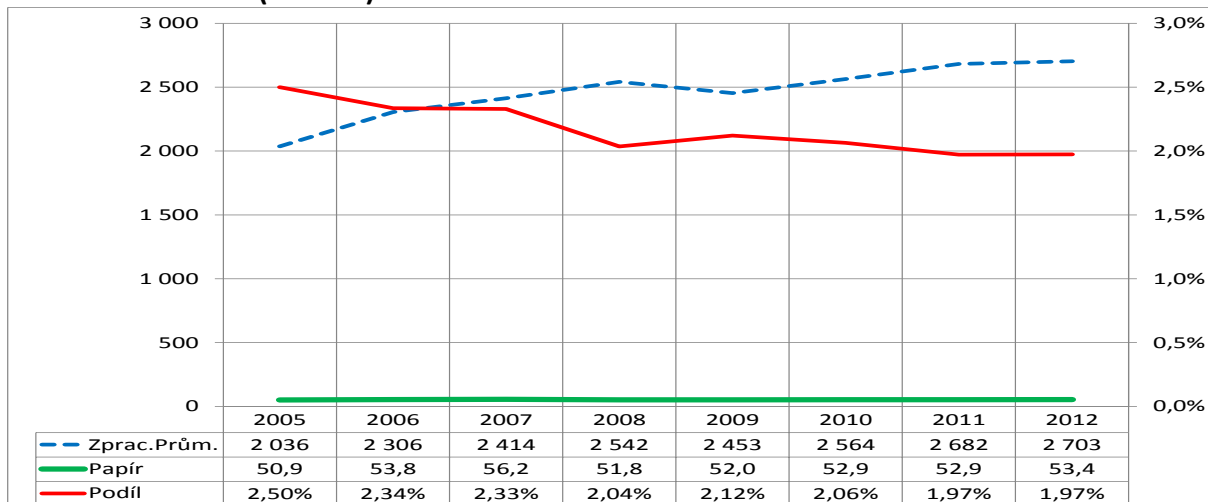
Graf č. 3.38 Investice podle vlastnictví a velikosti podniků ve zpracovatelském průmyslu v roce 2013 (mld. Kč)

Pramen: propočet MPO z dat ČSÚ

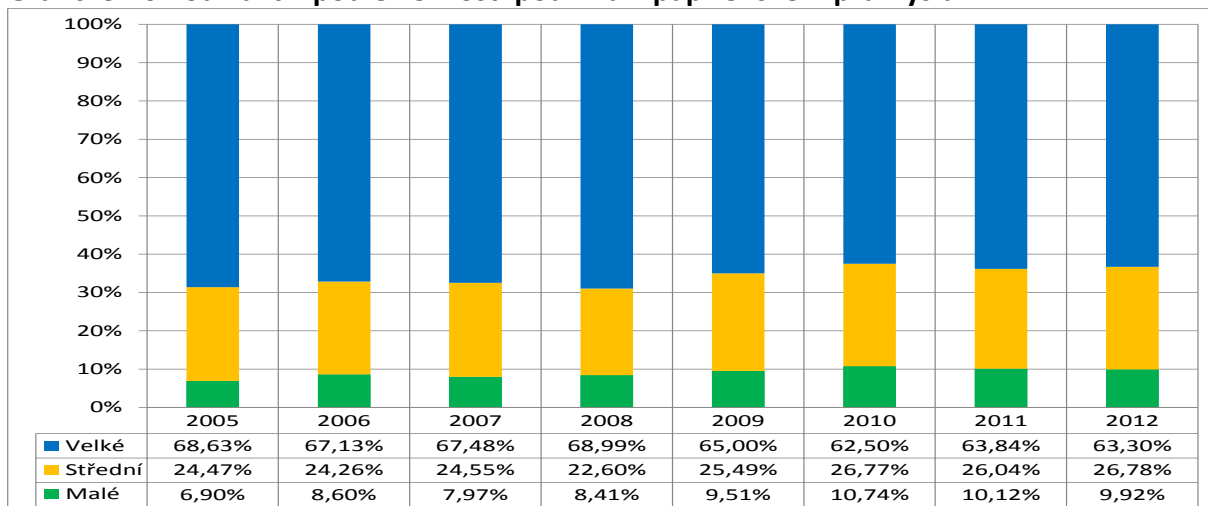
V grafech č. 3.39 až 3.41 je výše aktiv v papírenském průmyslu a zpracovatelském průmyslu. Aktiva máme k dispozici pouze do roku 2012 a nemáme je v členění podle vlastnictví. Podíl papírenského průmyslu na aktivech je srovnatelný s jeho podílem na tržbách. Aktiva papírenského průmyslu rostla od roku 2005 do roku 2007 a hodnota investic byla téměř konstantní v letech 2008 až 2012.

Graf č. 3.39 Aktiva (mld. Kč)

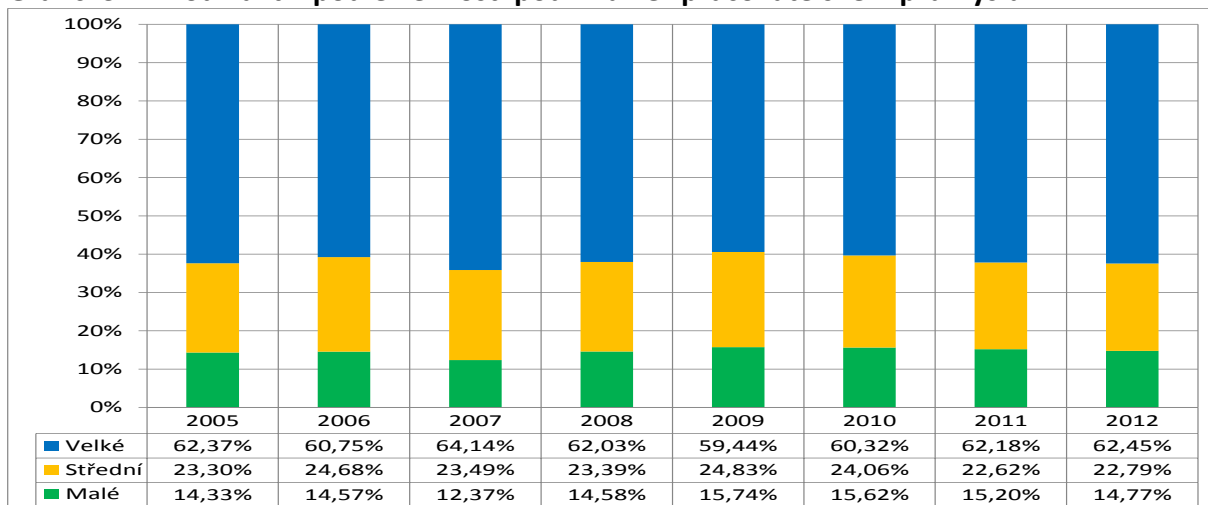
Pramen: počepčet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.40 Podíl aktiv podle velikosti podniků v papírenském průmyslu

Pramen: počepčet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 3.41 Podíl aktiv podle velikosti podniků ve zpracovatelském průmyslu

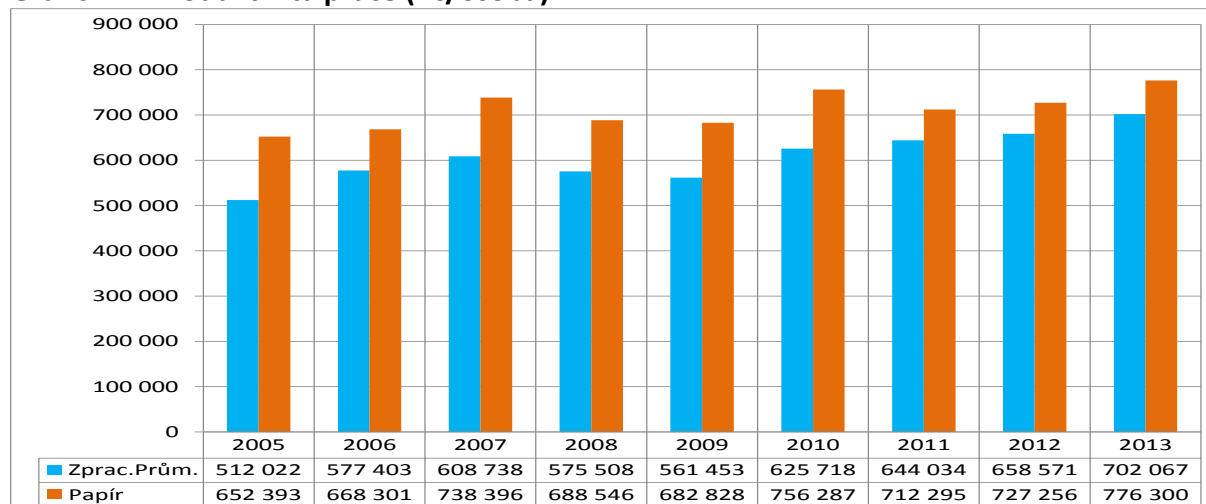
Pramen: počepčet MPO z dat ČSÚ

4. POROVNÁNÍ VÝKONNOSTI

Porovnání výkonnosti zahájíme pohledem na produktivitu práce spočtenou jako přidaná hodnota na pracovníka. Protože v mnoha malých podnicích nejsou zaměstnanci, ale pouze majitelé (živnostníci), přičetli jsme je k zaměstnancům ve výpočtu produktivity práce.

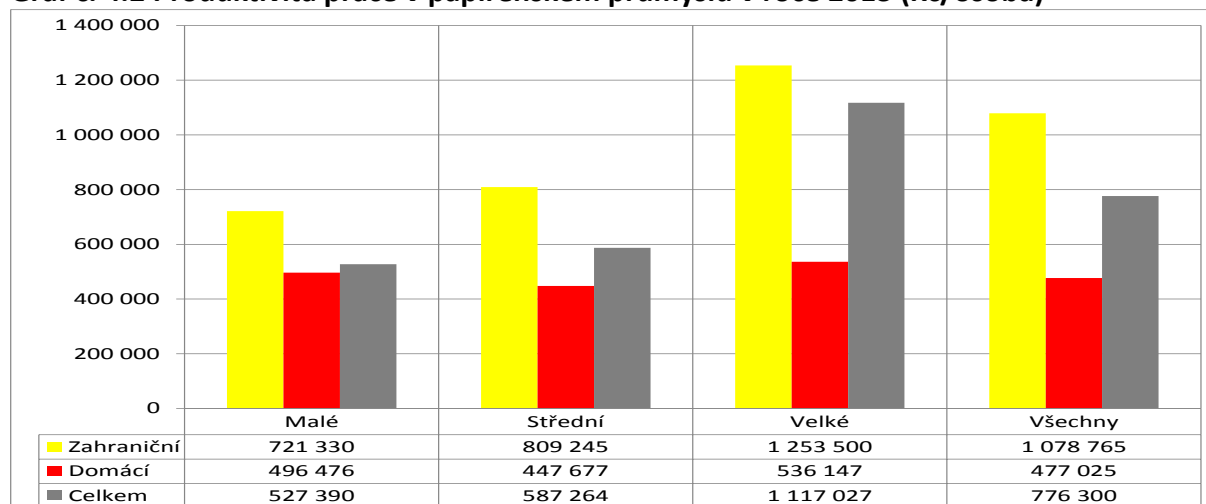
Úroveň produktivity práce v papírenském průmyslu je vyšší než ve zpracovatelském průmyslu (graf č. 4.1). V grafech č. 4.2 a 4.3 je produktivita práce v roce 2013 v kombinovaném členění vlastnictví a velikosti podniků.

Graf č. 4.1 Produktivita práce (Kč/osoba)

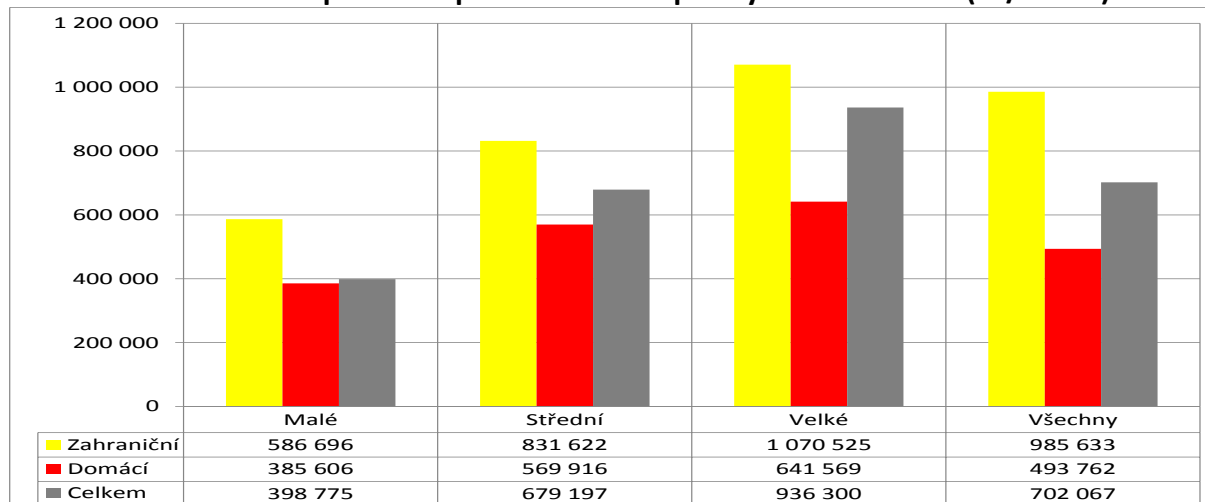

Pramen: propočít MPO z dat ČSÚ

Graf č. 4.2 Produktivita práce v papírenském průmyslu v roce 2013 (Kč/osoba)

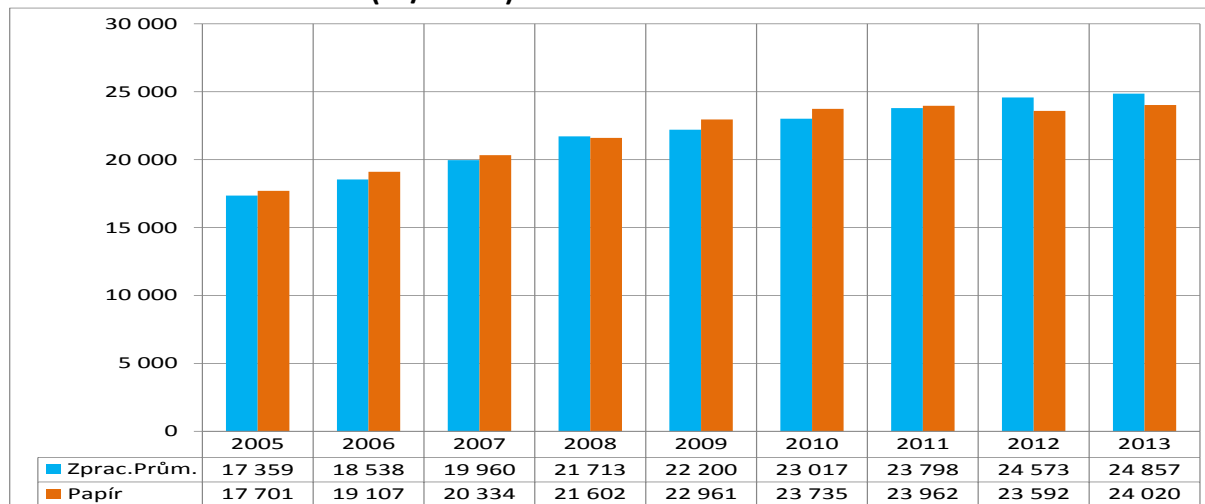
Pramen: propočít MPO z dat ČSÚ

Graf č. 4.3 Produktivita práce ve zpracovatelském průmyslu v roce 2013 (Kč/osoba)

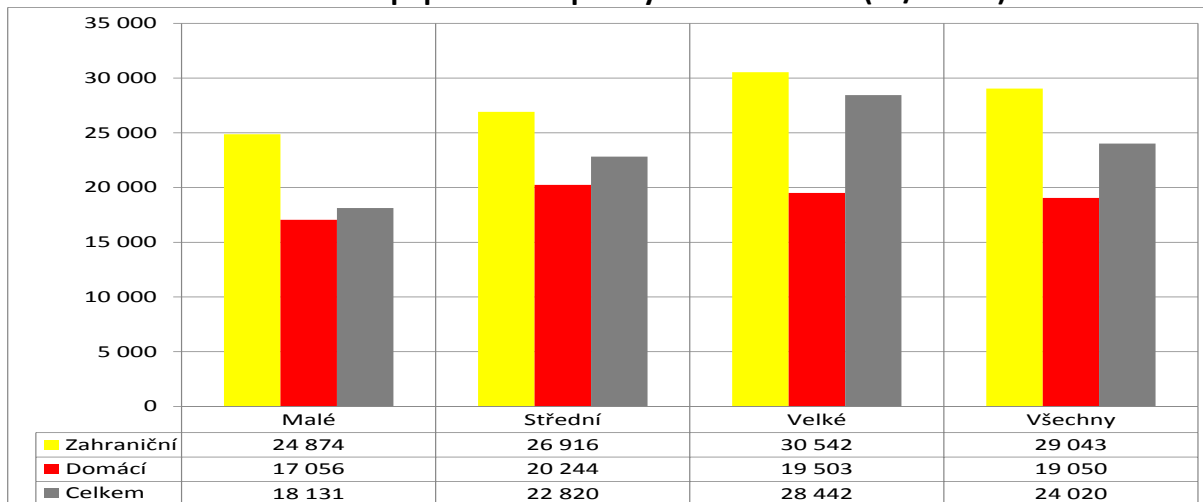
Pramen: propočít MPO z dat ČSÚ

Vývoj průměrné mzdy je v grafu č. 4.4. Vývoj v průměrné mzdě v papírenském průmyslu a zpracovatelského průmyslu v období 2005 až 2013 je téměř totožný.

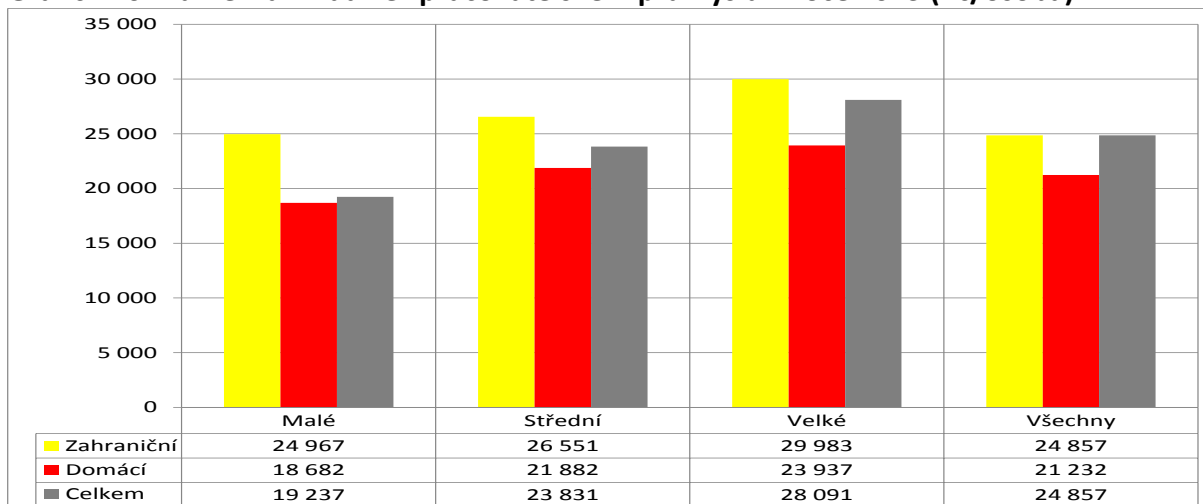
V grafech č. 4.5 a 4.6 jsou kombinované pohledy na průměrnou mzdu v roce 2013. Úroveň průměrných mezd v papírenském průmyslu je téměř srovnatelná s výše mzdy ve zpracovatelském průmyslu, jen průměrná mzda podniků zahraničních majitelů převyšuje průměrnou mzdu ve zpracovatelském průmyslu.

Graf č. 4.4 Průměrná mzda (Kč/osoba)

Pramen: propočít MPO z dat ČSÚ

Graf č. 4.5 Průměrná mzda v papírenském průmyslu v roce 2013 (Kč/osoba)

Pramen: propočít MPO z dat ČSÚ

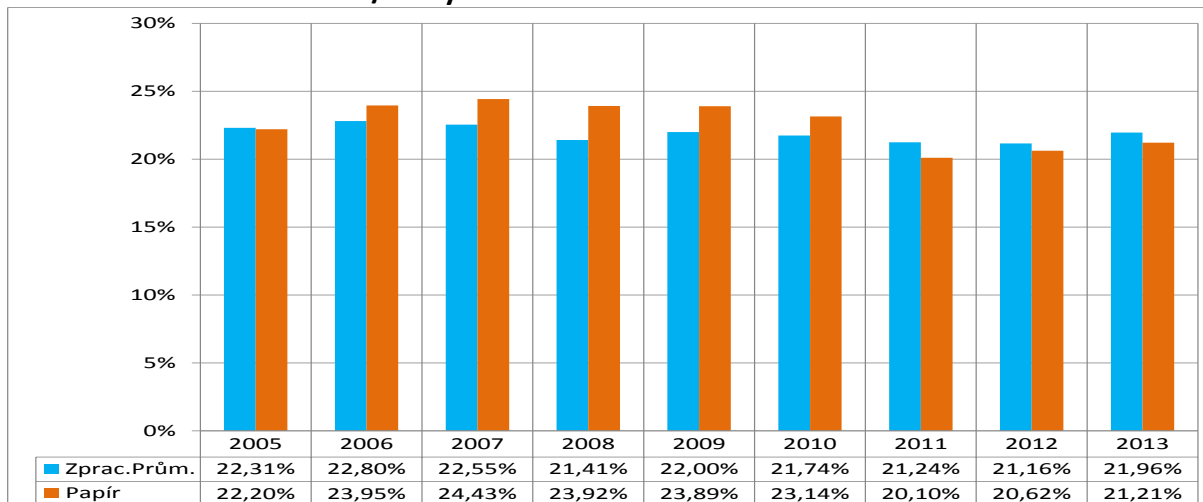
Graf č. 4.6 Průměrná mzda ve zpracovatelském průmyslu v roce 2013 (Kč/osoba)

Pramen: propočít MPO z dat ČSÚ

V grafu č. 4.7 je porovnán vývoj ukazatele Přidaná hodnota/Tržby. Jinak řečeno, jaká část tržeb zůstává pro další rozdělení v podniku. Hodnoty u papírenského průmyslu byly do roku 2010 lepší než u zpracovatelského průmyslu, od roku 2011 byl průměr za zpracovatelský průmysl lepší.

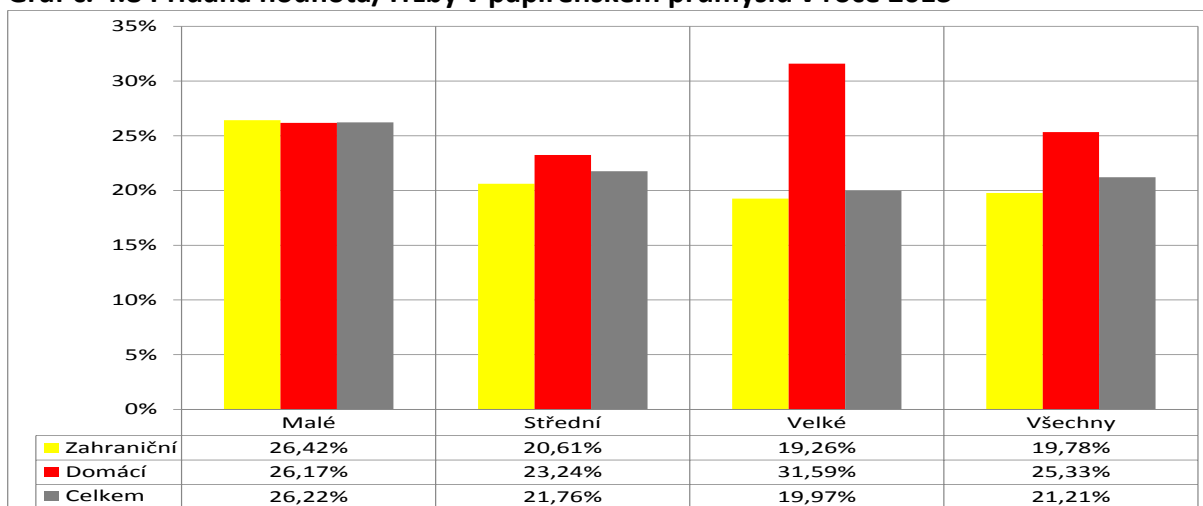
V grafech č. 4.8 a 4.9 je kombinovaný pohled na ukazatel Přidaná hodnota/Tržby v roce 2013. Nejlepší hodnoty dosahují v papírenském průmyslu velké podniky pod domácí kontrolou.

Graf č. 4.7 Přidaná hodnota/Tržby

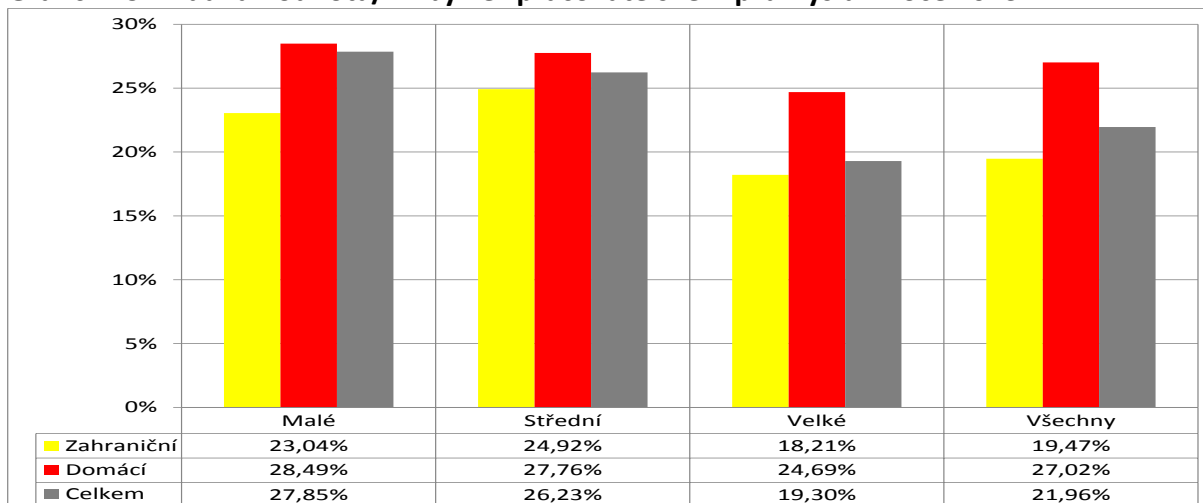
Pramen: propočít MPO z dat ČSÚ

Graf č. 4.8 Přidaná hodnota/Tržby v papírenském průmyslu v roce 2013

Pramen: propočít MPO z dat ČSÚ

Graf č. 4.9 Přidaná hodnota/Tržby ve zpracovatelském průmyslu v roce 2013

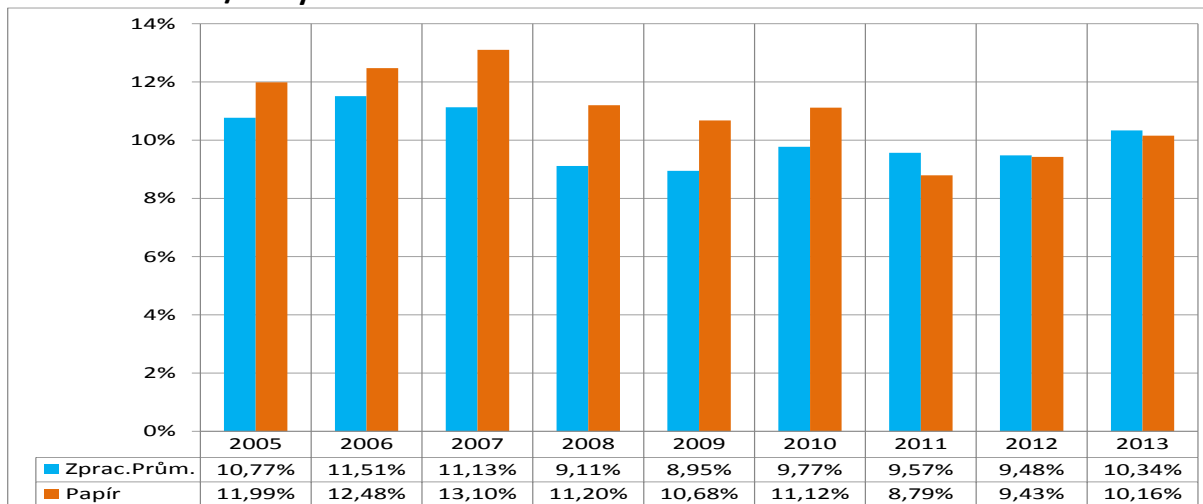
Pramen: propočít MPO z dat ČSÚ

Po odečtení osobních nákladů z přidané hodnoty obdržíme ukazatel HOP. V grafu č. 4.10 je vývoj hodnot ukazatele HOP/Tržby. Opět je na tom lépe papírenský průmysl až na roky 2011 až 2013.

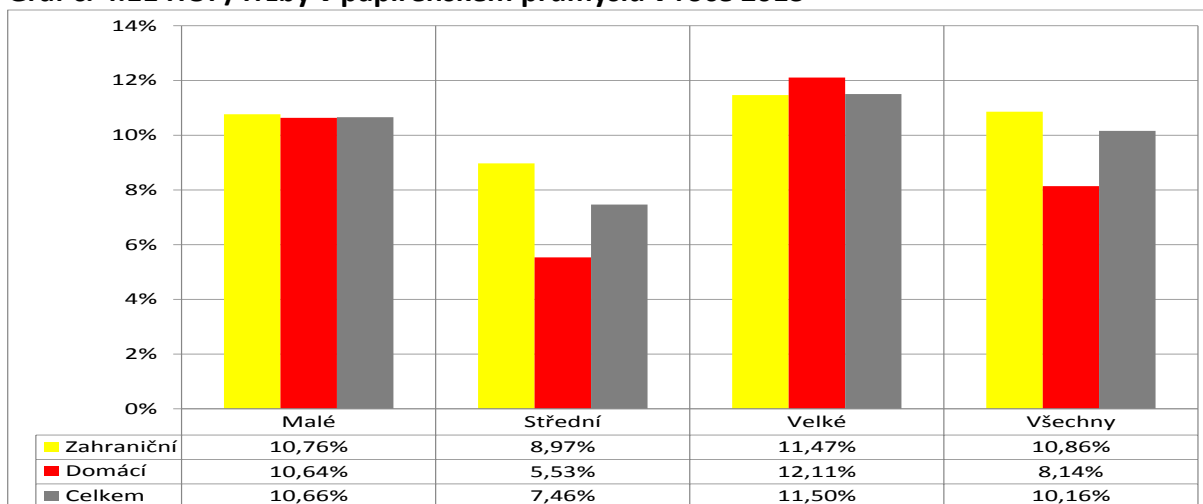
V grafech 4.11 a 4.12 je kombinovaný pohled na tento ukazatel v roce 2013. Opět je nejvyšší hodnota u velkých podniků pod domácí kontrolou.

Graf č. 4.10 HOP/Tržby

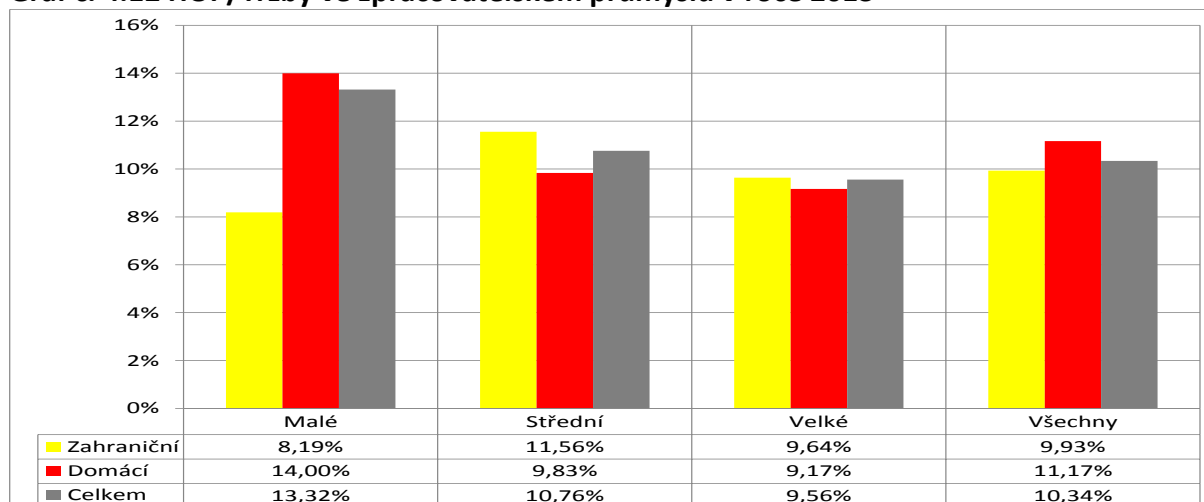

Pramen: propočet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 4.11 HOP/Tržby v papírenském průmyslu v roce 2013

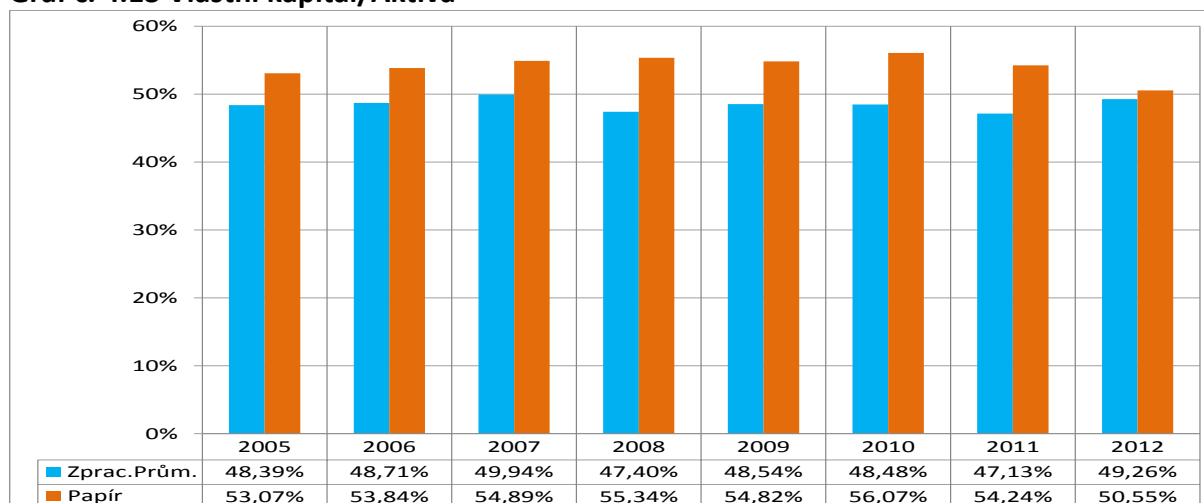
Pramen: propočet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 4.12 HOP/Tržby ve zpracovatelském průmyslu v roce 2013

Pramen: propoččet MPO z dat ČSÚ

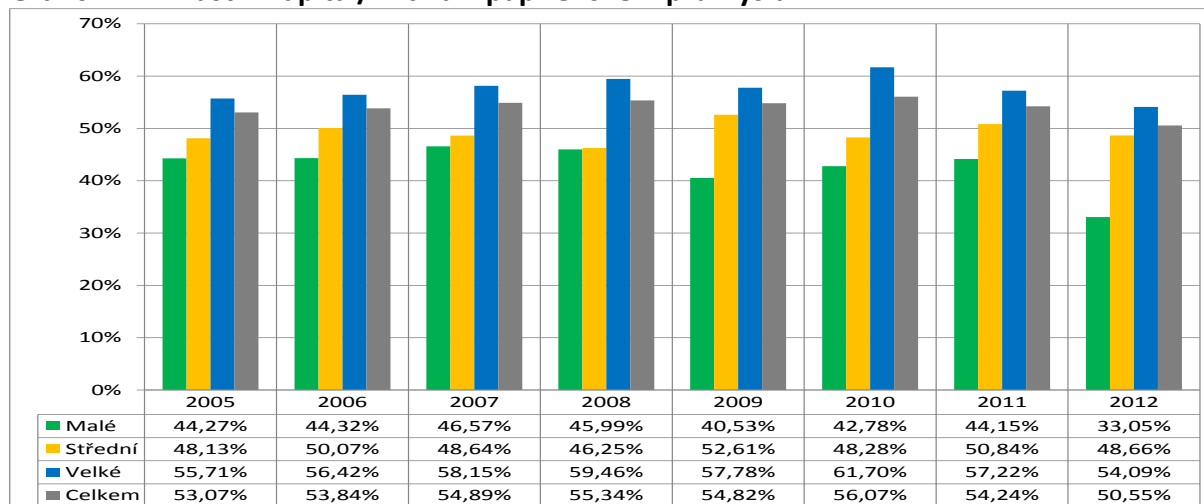
Doposud jsme měli pohled na výkonnost z ukazatelů z výkazu zisku a ztráty. Podívejme se na ukazatele rozvahy. V grafu č. 4.13 je podíl vlastního kapitálu na aktivech. Jde o ukazatel patřící do skupiny ukazatelů měřících zadluženost (doplňkem tohoto ukazatele je ukazatel Cizí zdroje a ostatní pasiva/aktiva). Pro průmyslové podniky je doporučována hodnota ukazatele okolo 50% s tím, že u velmi malých podniků bývá tato hodnota nižší. V papírenském průmyslu jsou hodnoty přes 50% a zároveň vyšší, než je průměr za zpracovatelský průmysl. To na jedné straně snižuje věřitelské riziko, ale na druhé straně také rentabilitu vlastního kapitálu (ROE).

V grafu č. 4.14 je vývoj ukazatele Vlastní kapitál/Aktiva v papírenském průmyslu. Nejvyšších hodnot dosahovaly v celém období velké podniky. Situace ve zpracovatelském průmyslu je v grafu č. 4.15.

Graf č. 4.13 Vlastní kapitál/Aktiva

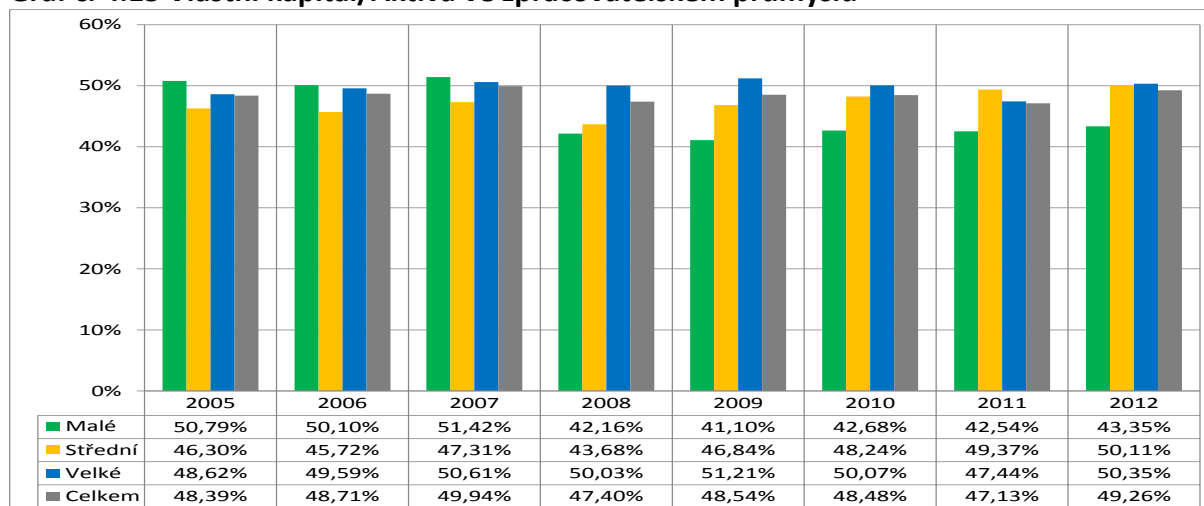
Pramen: propoččet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 4.14 Vlastní kapitál/Aktiva v papírenském průmyslu

Pramen: propočet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 4.15 Vlastní kapitál/Aktiva ve zpracovatelském průmyslu

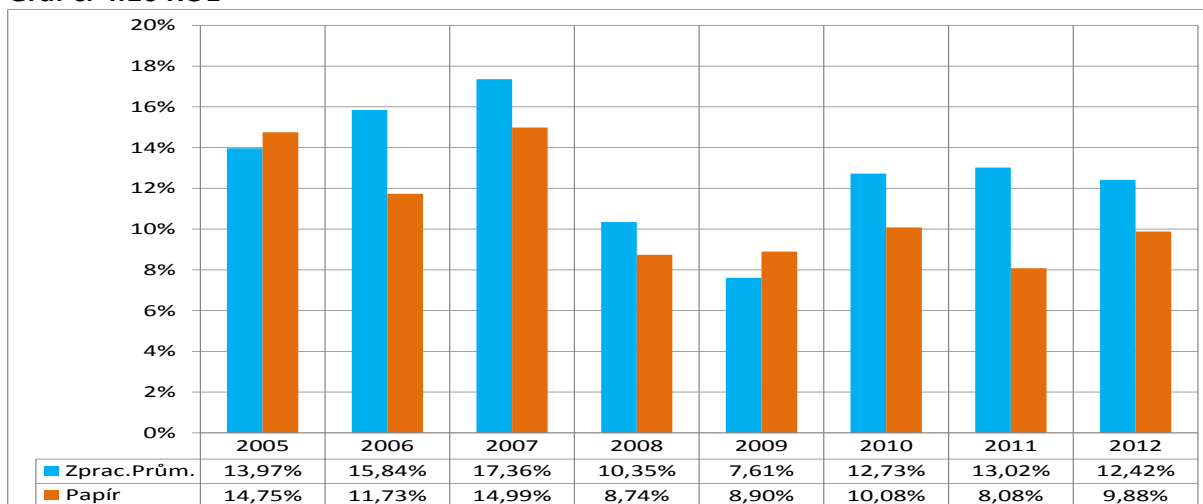
Pramen: propočet MPO z dat ČSÚ

Vyvrcholením výkonosti podniků (když nemáme informaci o rizikovosti) je ukazatel rentability vlastního kapitálu (ROE). Ukazatel nám udává roční zhodnocení vlastního kapitálu. V grafu č. 4.16 je vývoj hodnot ROE v papírenském průmyslu a zpracovatelském průmyslu. Hodnoty v papírenském průmyslu jsou stejné nebo horší než u zpracovatelského průmyslu. Otázkou je, jestli rozdíl v ROE stačí na pokrytí rozdílu v riziku tj. v rozdílu alternativního nákladu na vlastní kapitál¹ mezi papírenským průmyslem a zpracovatelským průmyslem.

V grafu č. 4.17 je vývoj ROE v papírenském průmyslu. Velmi vysoké hodnoty ROE u malých podniků jsou částečně „zkresleny“ tím, že u živnostníků je v zisku také jejich „mzda“.

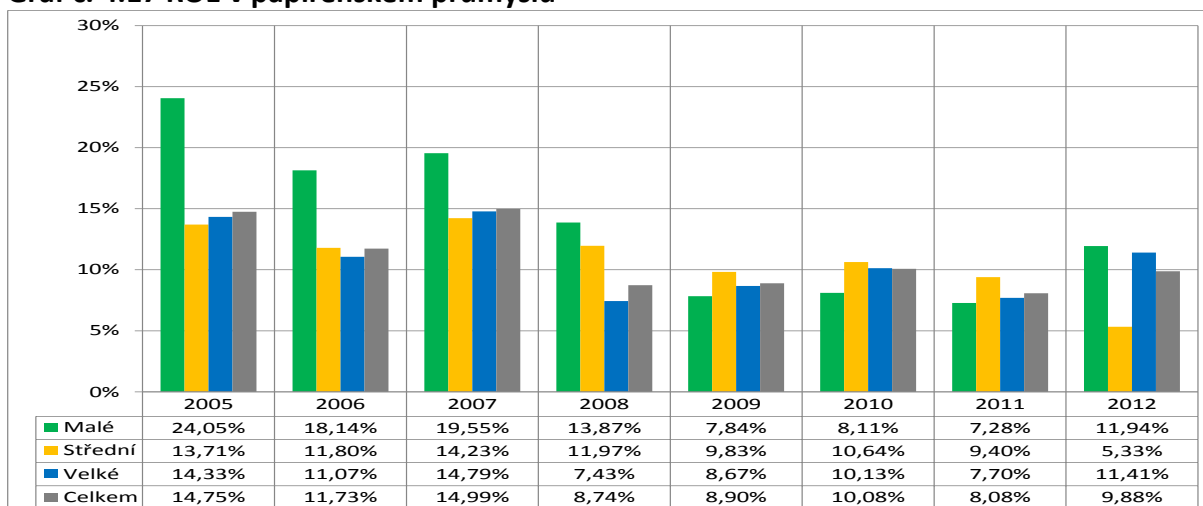
¹ Výnos vlastního kapitálu vzhledem k postoupenému riziku. Výnos vlastního kapitálu by měl být vyšší než bezriziková sazba + prémie za riziko.

Graf č. 4.16 ROE

Pramen: propočet MPO z dat ČSÚ

Graf č. 4.17 ROE v papírenském průmyslu

Pramen: propočet MPO z dat ČSÚ